O'ZBEKISTON
INV.№

Халқ сўзи

Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган • E-mail: xalksuzi@uzpak.uz • 2003 йил 11 март, №56 (3168) Сешанба

Экспорт ҳажми ошди

Барқарор фаолият кўрсатаётган Бекободдаги "Ўзметкомбинат" акциядорлик ишлаб чиқариш бирлашмаси ўтган йилни муваффақиятли якунлади. Янги йилнинг дастлабки икки ойида ҳам юқори натижалар қайд этилди. Шу вақт оралиғида 73 минг 243 тонна пўлат эритилди, истеъмолчиларга 66 минг 264 тонна металл прокати етказиб берилди. Экспорт ҳажми ортди. Корхонани иккиламчи хомашё билан таъминлаш муаммоси ҳукумат доирасида ижобий ҳал этилаётгани ана шундай яхши натижалар бермоқда.

Қора ва рангли металлар парчалари ва чиқиндиларини тайёрлаш ҳамда қайта ишлашга топширишни назорат қилиш ва мувофиқлаштириш бўйича республика комиссиясининг Бекободда бўлиб ўтган йиғилишида ана шу рақамлар алоҳида қайд этилди. Унда вазирликлар, идоралар, уюшмалар, ҳудудий бошқарув органлари, иккиламчи металл хомашёси йиғиш ва топшириш билан шуғулланувчи бошқа ташкилотлар раҳбарлари иштирок этди.

Йиғилишни Ўзбекистон Президентининг Давлат маслаҳатчиси, мазкур комиссия раиси И.Жўрабеков бошқарди.

Ўзбекистон улкан қурилишлар мамлакатига айланди. Ишлаб чиқариш иншоотлари, турар жой ва маъмурий бинолар, хусусан, академик лицей ва касб-ҳунар коллежлари барпо этиш жадал бормоқда. Қурилиш материаллари — ғишт, цемент, металл прокати эндиликда ўзимизда ишлаб чиқарилмоқда. Хусусан, металлургия корхонасининг бир маромда ишлаши қурилиш ҳажмини ўстириш, уни кенгайтириш имконини бермоқда.

Йиғилишда корхонани иккиламчи металл хомашёси билан таъминлаш бўйича ҳукумат топшириғи ортиғи билан адо этилгани қайд этилди. Мамлакатимизда корхонани хомашё билан таъминлаш имкониятлари барча ҳудудий бошқарув органлари томонидан фаол ишга солинди. Шу йилнинг биринчи мартига қадар металлурглар учун 105 минг тонна хомашё захира қилиб қўйилди.

Комиссия йиғилишида иккиламчи қора металл йиғиш ва қайта ишлашга топшириш борасидаги умумий аҳвол қониқарли деб топилди. Шу билан биргаликда бу борада зинҳор сусткашликка йўл қўймаслик, топшириқни ўз вақтида бажариш чора-тадбирларини кўриш тавсия этилди.

Йиғилишда Тошкент вилояти ҳокими У.Мирзақулов иштирок этди.

Н. ДУШАЕВ,
ЎзА мухбири.

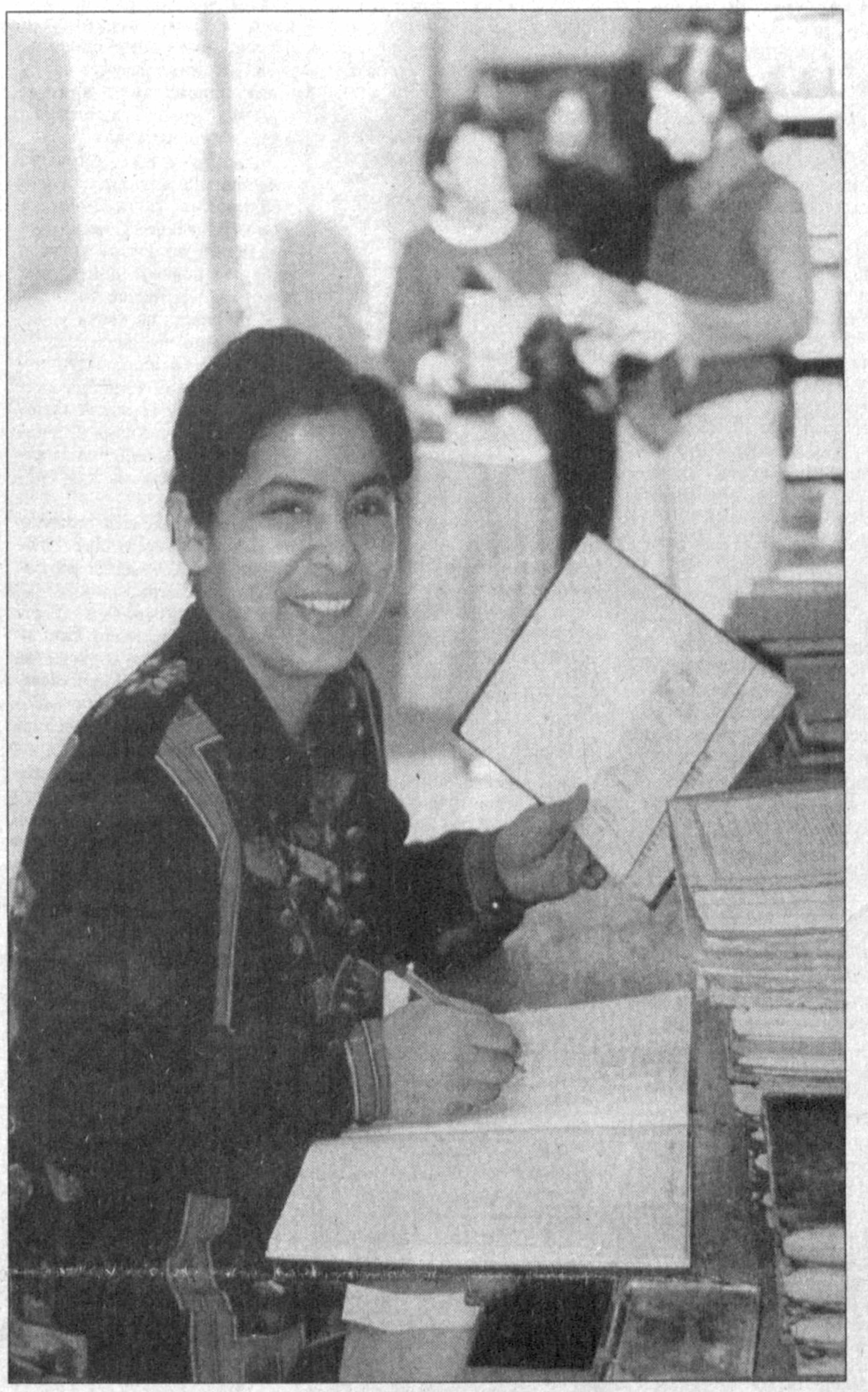

Инсон интиқиб, орзиқиб борадиган масканлардан бири кутубхонадир. Бу даргоҳда илм, зиё олинади, бебаҳо хазиналар орқали дунёга чиқилади. Баъзан асрлар изи муҳрланган китобларни авайлаб сақлаб келаётган заҳматкаш касб соҳиблари меҳнатини пайқамагандай бўламиз. Шоҳида Аббазова ҳам мамлакатимизнинг энг асосий зиёхонаси — Алишер Навоий номидаги миллий кутубхонада бир неча йиллардан буён хизмат қилиб келади. Одамларга нур улашиш, улар қалбига эзгу туйғуларни ошно этиш Шоҳидахоннинг ҳаёт мазмунига айланиб қолган.

Зиёкор

Инсон интиқиб, орзиқиб борадиган масканлардан бири кутубхонадир. Бу даргоҳда илм, зиё олинади, бебаҳо хазиналар орқали дунёга чиқилади. Баъзан асрлар изи муҳрланган китобларни авайлаб сақлаб келаётган заҳматкаш касб соҳиблари меҳнатини пайқамагандай бўламиз. Шоҳида Аббазова ҳам мамлакатимизнинг энг асосий зиёхонаси — Алишер Навоий номидаги миллий кутубхонада бир неча йиллардан буён хизмат қилиб келади. Одамларга нур улашиш, улар қалбига эзгу туйғуларни ошно этиш Шоҳидахоннинг ҳаёт мазмунига айланиб қолган.

СУРАТДА: Шоҳида Аббазова.

Рашид ГАЛИЕВ олган сурат.

Наврўз яқин

Катта байрамнинг тадориги ўзига яраша катта бўлади. Бугун юртимизда Наврўзолди тайёргарлигининг авж паллага киргани бу қутлуғ куннинг халқимиз учун нақадар ардоқли эканлигидан далолат. Мухбиримизнинг Наманган вилояти ҳокими ўринбосари Иброҳим ЮСУПОВ билан суҳбати шу хусусда бўлди.

ТАРАДДУД

— Наврўзи олам юракларга яқин байрам. Сабаби — унинг замирида узоқ ўтмишимиз, бебаҳо қадрият ва сира эскирмайдиган урф-одат ҳамда анъаналаримиз мужассам. Шунданми, умрбоқий байрамни каттаю кичик бирдай интиқ кутади. Айни паллада вилоят шаҳар ва қишлоқлари аҳолиси, меҳнат жамоалари, ўқув юртлари вакилларининг барчаси шукуҳли кунга алоҳида мазмун, бетакрор жозиба бахш этиш ҳаракатига тушган. «Энг аввало, саранжом-саришталик» деганларидек, жойларда ободонлаштириш, кўчат экиб, боғ яратиш юмушларига киришилди. Шаҳар маҳаллалари катта ҳашарга чиқишди. Йўл четлари, ариқ ва хиёбонлар тозаланиб, 15 мингга яқин кўчат ўтқазилгандан сўнг, атроф-ҳудудга янаям файз кирди. Шундай манзарани бугун туманларда ҳам кўрасиз.

Байрамнинг кўрки тантана ва шодиёналарда. 75 нафар санъаткордан иборат йиғма бадиий жамоа «Баҳор келди» мавзуидаги махсус дастур билан пойтахтдаги тантаналарда қатнашиш тадоригини кўряпти. Вилоят марказидаги йирик томоша эса «Тинчлик» майдонида ўтади. 300 дан ортиқ иккинчи истеъдод эгалари театрлашган томошаларга шайланяпти. Улар саҳнада Наврўз билан боғлиқ тарихий ва замонавий кўринишларни акс эттиришади.

Алишер Навоий номли вилоят театри жамоаси эса байрамга бағишлаб Нурилло Аббосхоннинг «Салом ёки хайр» мусиқали комедиясини саҳналаштирди.

Вилоятимиз бинокорларининг нияти улуғ. Улар Наврўзга қадар йигирмага яқин маданий-маиший иншоотни фойдаланишга топширишмоқчи. Куни кеча марказда «Наманган-2» автоматик газ тақсимлаш станцияси ишга туширилгандан сўнг уч туманда газ таъминоти кескин яхшиланди.

Айни кунларда байрам тадбирларига киритилган «Энг озода кўча», «Намунали маҳалла», «Ибратли оила» кўрик-танловлари, чавандозлик, теннис, эркин кураш, таэквандо ва спортнинг бошқа турлари бўйича мусобақалар бошлаб юборилди.

Наврўз — умрбоқий байрам. У Наманганда ҳам ҳар қачонгидан тароватли, эсда қоладиган тарзда ўтади.

«Халқ сўзи» мухбири
Қудратилла НАЖМИДДИНОВ
ёзиб олди.

Долзарб мавзу

ФЕРМЕРЛАР ҲАМИША ЭЪТИБОРДА БЎЛСИН!

«Савдогарбанк» жамоаси улар билан ҳамкорликнинг янги йўналишларини белгилаб олди

Қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштириш ва уларни қайта ишловчи тадбиркорлик субъектларига хизмат кўрсатиш — «Савдогарбанк»нинг устувор йўналишларидан бири. Агар унинг фаолиятига назар солинса, бу соҳага йўналтирилаётган инвестиция маблағлари ҳажми йилдан-йилга ортаётганини кўриш мумкин. Зеро, бу жамоа хизмат кўрсатиш кўламини кенгайтириб, мижозлари сонини кичик ва ўрта бизнес субъектлари, айниқса, деҳқон ва фермер хўжаликлари ҳисобига кўпайтириб бормоқда. Аслида банкнинг стратегик мақсади ҳам шу.

Маълумки, қишлоқ хўжалиги мамлакатимиз иқтисодиётида етакчи ўринга эга. Юртимиз истиқболи айнан шу соҳа тараққиёти билан чамбарчас боғлиқ. Фермерликни ривожлантириш, уларни маблағ билан таъминлаш, божхона имтиёзлари бериш, банк хизматлари ва бошқа хизматлар кўрсатиш, қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини жойида қайта ишлаш, қишлоққа янги технологияларни олиб киришни рағбатлантириш борасида ҳукуматимиз томонидан амалга оширилаётган чора-тадбирлар замирида ҳам айнан шу мақсад мужассам. Чунки бугунги деҳқон ва фермер хўжаликлари эртанги кун иқтисодиётида асосий мавқени эгаллаши табиий. «Савдогарбанк» ҳам ўз фаолиятининг ривожи ва истиқболини қишлоқда кўрмоқда. Банк кредит портфелига эътибор берилса, маблағларнинг салмоқли қисми ана шу хўжалик юритувчи субъектларга ажратилаётганининг гувоҳи бўламиз. Масалан, 2000 йилда деҳқон ва фермер хўжаликларини ривожлантириш учун 909 миллион сўм кредит, шу жумладан, 749 миллион сўм микрокредит ажратилган бўлса, бу кўрсаткич ўтган йили 1203 миллион сўмни ташкил этди. Унинг 876 миллион сўми микрокредитдир. Агар бунга деҳқончилик билан шуғулланадиган, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини қайта ишлайдиган, уларга хизмат кўрсатадиган кичик корхоналарни ҳам қўшсак, якунланган йилда жами 5951 миллион сўм кредит берилгани аён бўлади.

Банк капитали, табиийки, акцияларни эмиссиялаш, турли хизматлар кўрсатиш, қишлоқларда мини банклар ташкил этиш, ҳаракатда бўлмаган маблағларни банкка жалб қилиш ҳисобига муттасил ошиб бормоқда. Бу ўз навбатида унинг қўшимча молиявий маблағларни тўплашига сезиларли даражада ёрдам бериб, қишлоқ хўжалиги корхоналари, хусусан, деҳқон ва фермер хўжаликларини кредитлаш ҳажмини кўпайтиришига олиб келмоқда. Мисол учун, ўтган йили банкка республикамизнинг турли қишлоқларида фаолият кўрсатаётган кичик ва ўрта бизнес, деҳқон ва фермер хўжаликларидан 1555 та кредит аризаси тушган эди. Уларнинг 1067 таси банкнинг ўз маблағи, қолган 488 таси бюджетдан ташқари фондлар маблағлари ҳисобига таъминланди. 140 та микрофирма, кичик корхона, деҳқон ва фермер хўжаликларига, шунингдек, бошланғич сармояни шакллантириш учун 131,4 миллион сўм миқдорида микрокредитлар ҳам ажратилди.

Хўш, бу кредит ва микрокредитлар қандай самара бермоқда?

Косон туманилик фермер Жомурод Алламуродов 2000 йилда 20 миллион сўм, 2001 йилда 7 миллион сўм, 2002 йилда 30 миллион сўм кредит олган эди. Бугунги кунда ушбу фермер хўжалигида 350 бош қорамол, 10 бош от ва туя, 1500 бош қўй-эчки парвариш қилинмоқда. Ўтган йилни жамоа 68,1 миллион сўм фойда билан якунлади. Яқинда эса фермер банк томонидан яна 20 миллион сўм кредит маблағи билан таъминланди. Бу маблағга 600 бош қўй-эчки харид қилинди.

Президентимиз аграр соҳада иқтисодий ислоҳотларни янада чуқурлаштириш ва жадаллаштиришнинг асосий йўналишларига бағишланган йиғилишда қишлоқ хўжалигида маҳсулот ишлаб чиқарувчиларнинг вазифалари ва масъулияти, ўзларига хизмат кўрсатувчи, техника ва ёнилғи, транспорт ва уруғлик, маблағ ва кредит каби зарур ресурслар билан таъминлайдиган ташкилотлар, қайта ишловчи корхоналар билан муносабатлари ҳам ҳуқуқий жиҳатдан янада аниқ белгилаб қўйилиши лозимлигини алоҳида таъкидлади. Бу борада, айниқса, шартнома мажбуриятларининг аниқ белгиланиши ва бажарилишини такомиллаштириш банк учун ўта муҳимдир. Агар фермерларнинг ўзлари бевосита ишлайдиган корхоналар ва ташкилотлари билан учинчи томон, яъни ширкат хўжалиги иштирокисиз, мустақил равишда тўғридан-тўғри шартномалар тузиш амалиёти жорий этилса, бу шубҳасиз банкнинг деҳқон ва фермер хўжаликларини молиявий жиҳатдан қўллаб-қувватлаш имкониятларини янада кенгайтиради.

Мижозларнинг талаб ва истакларини ўрганиш яна шуни кўрсатмоқдаки, бугунги кунда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ишлаб чиқарувчилар, қайта ишловчи корхоналар ва уларга хизмат кўрсатувчи субъектлар молиявий лизинг асосида техника ва технологиялар олишга катта қизиқиш билан қарамоқда. Шу боис банк уларга лизинг усулида хизмат кўрсатишни ҳам кучайтирмоқда. Хусусан, банкнинг Оҳангарон бўлими томонидан «Агросармоя» масъулияти чекланган жамиятига шу усулда сўнгги уч йил давомида уч марта, жами 100 миллион сўмлик қишлоқ хўжалик техникалари етказиб берилди. Натижада тумандаги фермер хўжаликларига техника хизмати кўрсатиш даражаси анча яхшиланди. Ёки бошқа бир мисол. Банкнинг Келес бўлими «АХВІ» масъулияти чекланган жамиятига 2000 йилда пахта титиш ва хомашё сотиб олиш учун 12 фоиз устама тўлаш шарти билан 2,5 миллион сўм миқдорида кредит ажратган эди. Пировардида корхонада 12 та янги иш ўрни очилиб, унинг тўла қувват билан ишлашига эришилди. Муҳими, бу жамоа бугунги кунда ўз маҳсулотини қўшни давлатларга экспорт қила бошлади.

Шу билан бирга, «Савдогарбанк» деҳқон ва фермер хўжаликларига, кичик бизнес субъектларига ҳисоб-касса хизмати ва кредит маблағлари ажратиш билан чекланмай, молиявий консалтинг хизматларини ҳам кўрсатмоқда. Банкнинг стратегик ривожланиш дастурига кўра эса, бундан буён ҳам деҳқон ва фермер хўжаликлари, кичик ва ўрта бизнес субъектларига янги технологиялардан самарали фойдаланган ҳолда комплекс хизмат кўрсатиш, айланма маблағлари етишмай қолган пайтда ссуда маблағлари бериш, корхоналарнинг ривожланиши учун инвестицион маблағлар ажратиш, ҳаракатда бўлмаган бўш пул маблағларини жойлаштириш учун турли депозит ҳисобварақлари очиш йўли билан молиявий кўмаклашиш, қимматли қоғозларни траст (ишонч) асосида бошқариш, янги ҳамкорлар топиш, уларни тижорат ахборотлари билан таъминлаш, маҳсулотини реклама қилиш, шартномаларни ҳуқуқий жиҳатдан экспертизадан ўтказиш шаклида юридик маслаҳатлар бериш, менежмент ва маркетинг соҳасида мададкор бўлиш масалалари диққат марказида туради. Бундай ҳамкорлик шубҳасиз келгусида ҳам банк, ҳам мижознинг молиявий барқарорлигини таъминлайди.

Кўриниб турибдики, бу тижорат банкининг барқарорлиги ва имкониятлари секин-аста мустаҳкамланиб бормоқда. Бироқ барча тижорат банкларида бўлгани каби, «Савдогарбанк» фаолиятида ҳам ютуқлар билан бир қаторда камчиликлар ҳам йўқ эмас, албатта. Хусусан, баъзи тадбиркорлар кредит ҳужжатларини тайёрлашда сансалорликларга дуч келмоқдалар. Айрим фермерлар эса, гарчи улар ушбу банкка ишонч билдириб, икки томонлама шартнома тузган бўлсалар-да, кредит олишлари қийин кечмоқда. Устига устак, фермер хўжаликлари ҳисобварақларидаги маблағ келишилмаган ҳолда бошқа субъектларга ўтказиб юборилаётгани ҳоллари учраётгани ҳам ачинарлидир.

Ислоҳотлар стратегиясининг мақсади мамлакатимиз иқтисодий салоҳиятини юксалтириш экан, «Савдогарбанк» жамоаси ҳам мавжуд камчиликларни бартараф этган ҳолда кичик бизнес, хусусий тадбиркорлик субъектлари ҳамда деҳқон ва фермер хўжаликлари билан ўзаро муносабатларини янада мустаҳкамлашлари зарур. Шунда ижобий ўзгаришлар салмоғи янада ошаверади.

И. ЎТБОСАРОВ.

Пойтахтимизда

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Ўзбекистон Стандартлаштириш, метрология ва сертификатлаштириш агентлигида "Ривожланаётган мамлакатлар учун ISO (Сертификатлаштириш бўйича халқаро ташкилот) дастури" мавзуида семинар бўлиб ўтди.

Истеъмолчилар ҳуқуқи ҳимояда

Семинарда таъкидланганидек, Стандартлаштириш бўйича халқаро ташкилотнинг асосий ҳужжатлари ва Европа меъёрлари талаблари асосида ташкил этилган мамлакатимизнинг миллий сертификатлаштириш тизими ҳамда стандартлаштириш давлат тизими фаолиятлари истеъмолчилар ҳуқуқлари ва ички бозоримизни сифатсиз товарларнинг кириб келишидан ҳимоя қилишга доир масалаларни ҳал этиш билан бир қаторда маҳаллий маҳсулотларни Ўзбекистон ташқарисига чиқариш ва савдодаги техник тўсиқларни бартараф этишга қаратилган.

Доривор воситаларни экспертизадан ўтказиш ва стандартлаш давлат марказининг тиббиёт техникаси сифатини назорат қилиш лабораторияси, "Сифат" Ўзбекистон пахта толасини сертификатлаш марказининг марказий лабораторияси, Ўзбекистон Фанлар академиясининг Ўсимлик моддалари кимёси институтининг тажриба маркази ва бошқа бир қатор лабораториялар маҳсулот сифатини барча халқаро талаблар даражасида баҳолаш имконини берадиган замонавий ускуналар билан жиҳозланган.

Шу билан бирга, "Ўзстандарт" агентлиги республика корхоналарида 9000 туркумидаги ISO халқаро стандартлар талаблар асосида сифатни бошқариш тизимини жорий қилишга ҳам алоҳида эътибор бермоқда. Айни пайтда республикамизда 10 дан ошиқ йирик корхона ушбу стандартлар талабларини қондира оладиган сифатни бошқариш тизими учун халқаро сертификатларга эга бўлди.

Н. УСМОНОВА,
ЎзА мухбири.

Жойлардан хабарлар

... ҳунарманд, фермер ва тадбиркор

Самарқанд вилоят товар ишлаб чиқарувчилар ва тадбиркорлар палатасида «Ташаббус-2003» кўрик-танловининг вилоят босқичи бўлиб ўтди. Унда шаҳар ва туманлардан ташриф буюрган кўрик-танлов иштирокчилари «Энг яхши ҳунарманд», «Энг яхши фермер», «Энг яхши тадбиркор» номинациялари бўйича беллашдилар.

Кўрик-танловда оқдарёлик Ж.Эсонов «Энг яхши ҳунарманд», Ургут туманидаги «Дилнур» фермер хўжалиги раҳбари З.Мансурова «Энг яхши фермер», Самарқанд шаҳридаги «Пар-Импекс» фирмаси раиси П.Шукуров «Энг яхши тадбиркор» деб топилди.

А.САТТОРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Андижон туманидаги «Мустақиллик» фермер хўжалиги ўтган ўн йил мобайнида кам таъминланган оилаларга, шунингдек, мактаб ва болалар боғчаларига 188 миллион сўм миқдорида беғараз ёрдам кўрсатди.

«Мустақиллик»нинг хайрли ишлари

Бу орада иккита мактаб бунёд этди. Тумандаги «Меҳрибонлик уйи»га 2 миллион 250 минг сўмлик моддий ёрдам кўрсатди.

Деҳқончилик ва чорвачиликдан келаётган даромадлар эвазига асфальт заводи қурди. Шунингдек, автожамланма ва МТП ташкил этди. Ҳозирда фермерлар ихтиёрида 11 та трактор, 6 та экскаватор, 3 та автокран ва 20 та юк автомобили мавжуд.

Яқинда фермер «Кимошди» савдосида қурилиш ашёлари ишлаб чиқарадиган цехни сотиб олди.

«Туркистон-пресс».

Аёлларга битилган асар

Ўзбекистон Бадиий академияси кўргазмалар залидан «Аёл мадҳи» деб номланувчи кўргазма очилди. Кўргазмадан юртимизда яшаб ижод қилаётган рассом аёлларнинг энг сара асарлари ўрин олган. Кўргазмани томоша қилар экансиз, ўзингизни аёллар салтанатига кириб қолгандай ҳис қиласиз. Л.Салимжонова, Л.Содиқова, Г.Маринцова сингари мусаввирларнинг натюморт, графика, бадиий фото, кулолчилик, сангтарошлик асарлари томошабинлар эътиборини қозонди.

М.ТОЖИЕВА.

Исроилда ўзбек кураши

Ўзбек кураши бўйича ўтказиб келинаётган халқаро турнирлар сони йилдан-йилга ошиб бормоқда.

Ўзбекистон давлат жисмоний тарбия ва спорт қўмитаси матбуот марказининг хабар беришича, шу йил 22 март куни Исроил давлатида «Олимпия умидлари» номли халқаро турнир бўлиб ўтади. Шу куни Бат Ям шаҳридаги энг кўркам «Хапоэл» спорт мажмуида 1988-1993 йилларда туғилган ўғил-қизлар гиламга чиқадилар.

«Олимпия умидлари» мусобақаси халқаро кураш қоидалари асосида ўтказилади.

П. ДИЛМУРОД.

«Халқ сўзи» назоратида

БОЗОР озор бўлмасин!

Назорат кучайтирилди

Газетамизнинг шу йил 24 январь сонида эълон қилинган «Бозор озор бўлмасин!» сарлавҳали мақолада «Фарҳод» бозорида санитария аҳволи ёмонлиги, назорат тарозилари камлиги, ҳар ким ўз билганича савдо қилаётгани хусусида сўз юритилганди. Шу муносабат билан Тошкент шаҳар давлат ветеринария бошқармаси бошлиғи вазифасини бажарувчи М.ҲАСАНОВдан қуйидаги расмий жавобни олдик:

«Ҳақиқатан ҳам, «Фарҳод» бозорида қайта қуриш ишлари олиб борилаётгани ва бозордаги ветеринария-санитария лабораторияси раҳбарияти талабчанликни сусайтириб юборганлиги оқибатида гўшт савдо расталари батартиблиги талаблари бузилган.

Йўл қўйган камчиликлари учун «Фарҳод» бозори «Ветсанэкспертиза» лабораторияси мудири Зафар Баҳромовга Тошкент шаҳар давлат ветеринария бошқармасининг 2003 йил 10 февралдаги буйруғи билан ҳайфсан эълон қилинди. Лаборатория фаолияти устидан шаҳар ветеринария лабораторияси ва Акмал Икромов тумани давлат ветеринария бўлими томонидан назорат кучайтирилди».

Бу ҳақда Вазирлар Маҳкамаси мажлисида гапирилган эди

«Малика» шуҳрати яна тикланадими?

Президентимиз Вазирлар Маҳкамасининг 2002 йил якунларига бағишланган мажлисидаги маърузасида ички истеъмол бозорини озиқ-овқат ва ноозиқ-овқат маҳсулотлари билан тўлдириш ҳақида тўхталиб, жумладан, шундай деди:

"Тикувчилик саноатига қарашли "Юлдуз" ва "Малика" корхоналари текширилганда, кишининг ғазабини қўзғайдиган хўжасизлик, мулкни талон-тарож қилиш ва ўзлаштириш, бино ва дастгоҳларни арзимаган пулга ижарага бериш, яширинча ҳисоботга кирмаган маҳсулот ишлаб чиқариш ва сотиш (шахсий фойда учун, албатта), нархларни сунъий равишда ошириш билан боғлиқ кўпгина салбий ҳолатлар аниқланди.

Айни вақтда бозорни ўрганиш — маркетинг бўйича, харидоргир товарлар ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш, замонавий менежментни жорий қилиш, ходимларни рағбатлантириш, яъни уларнинг иш ҳақларини ошириш борасида ҳеч қандай ҳаракат ёки интилишнинг ўзи йўқ".

Хўш, давлатимиз раҳбарининг ушбу танқидидан кейин "Малика" тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасида бирон-бир ижобий ўзгариш рўй бердими? Корхонанинг истиқболлари хусусида кимдир жон куйдиряптими? Шундай саволлар билан биз корхона раҳбари Қ.Акбаровга мурожаат қилдик.

— "Малика"да иш бошлаганимга атиги икки ойча бўлди, — дея гап бошлади Қосимхон ака. — Афсуслар бўлсинки, дастлаб бу ердаги аҳвол ўта ачинарли эди. Нафақат мамлакатимизда, балки Марказий Осиёда ҳам ном қозонган фабрика айни пайтда инқироз ёқасига келиб қолганди. Кадрлар қўнимсизлиги, ишдаги бошбошдоқлик, интизомнинг йўқлиги ҳам биринчи иш кунимданоқ кўзга ташланди. Бировга айтсангиз, ишонмаслиги мумкин, лекин қанчалаб маблағ сарфланиб четдан келтирилган дастгоҳлар қаровсизликдан, хўжасизликдан яроқсиз ҳолда ётарди. Энг ачинарлиси, шу корхонада меҳнатда суяги қотган ёки "Мен ҳам онамдек, опамдек тўқувчи ва тикувчи бўламан" деган ниятда юрган қанчалаб ёшларнинг ишга меҳри сўна бошлаган эди. Шу боис биз, аввало, ишни мавжуд камчиликларни бартараф этишдан бошладик. Ҳар бир цехда аҳволни ўнглаш борасида мутахассислар ва ишчилар билан кенгашдик, маслаҳатлашдик, келгусидаги ишларимизни ҳамжиҳатликда режалаштирдик. Шуниси қувончлики, тез орада фабрикамиз ишчиларида ўз касби-корига нисбатан иштиёқ уйғона бошлади ва бу илк ижобий қадамларга туртки бўлди. Ярим ой ичида 15 хилдаги янги трикотаж маҳсулотларини ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Яна 26 турдаги маҳсулотнинг техник-конструкторлик хужжатлари ишлаб чиқилиб, ишлаб чиқаришга тайёрланмоқда. Бундан ташқари, барча маҳсулотлар давлат стандартидан ўтказилиб, уларга махсус сертификатлар олинди.

Албатта, харидорни жалб қиладиган асосий омил маҳсулот сифати, унинг ташқи безаги, чиройли қадоқланишидир. Дизайнчиларимиз бу борада ҳам изчил изланишмоқда.

Бугунги кунда, шунингдек, хорижлик сармоядорларсиз ёки қўшма корхона очмасдан туриб, корхона истиқболини тасаввур қилиш қийинлиги ҳаммага аён. "Ўзбекенгилсаноат" давлат акциядорлик компаниясининг ёрдами билан маҳсулотлар ассортиментини кўпайтириш, зарур бўлган хомашёни келтириш мақсадида Россия ва Беларусь давлатларидаги корхоналар билан шартномалар имзоланди. Айни пайтда Туркиянинг "Куркмас текстайл" фирмаси мутахассислари билан трикотаж маҳсулотлари ишлаб чиқариш бўйича музокаралар олиб бораяпмиз.

— Вазирлар Маҳкамасининг йиғилишида "Маҳсулот харидорга етиб боргунча бир неча "қўл"дан, яъни олибсотарлардан ўтади. Оқибатда нарх-наво ошади. Жабрини эса харидор тортади" деган гаплар ҳам айтилди. Бу йўналишда корхонада қандай тадбирлар амалга оширилмоқда?

— Илгари фабрикамизнинг биқинидаги мўъжазгина дўконни ҳисобга олмаганда, ишлаб чиқарилган маҳсулотимиз бошқа савдо шохобчаларида сотилар эди. Шу йилдан бошлаб "Чилонзор" буюм бозорида 2 та, вилоятларда эса 15 та ихтисослашган дўконлар очдик. Бундан ташқари, қўшни давлатлар ва Россия Федерациясида ҳам "Савдо уйлари"ни ташкил этиш устида иш олиб бораяпмиз. Булар товарларимизнинг нархи ошишининг олдини олади.

Биз шу куни цехларни айланиб, ишчилар билан ҳам суҳбатлашдик.

— Мен Мукаррам Султонова бўламан, — деб ўзини таништирди бир аёл. — 28 йилдан бери шу корхонада назоратчи бўлиб ишлайман.

— Ишингиздан, шарт-шароитдан, моддий рағбатдан кўнглингиз тўлаяптими?

— Меҳнат фаолиятим давомида бир нарсани англаб етдим. Аввалги раҳбарларимизга маҳсулот сифати эмас, миқдор керак бўлган экан. Оқибатда сифатга путур етди ва бу ўз навбатида фабрикамиз аҳлининг юзини ерга қаратди. Янги раҳбарият келгач, очиғи, ишимизда ўнгланиш рўй берди. Ҳатто, биласизми, 8 март байрами арафасида кўпгина ташкилотлардан вакиллар келиб, хизматчи аёлларга совға сифатида фабрикамиз маҳсулотларидан олиб кетишганини кўриб, жуда қувондим.

— Шу фабрикага ишга келганимга яқинда 10 йил тўлади, — дейди ишчи Соҳиба Абдуллаева. — Кўп ҳамкасбларим ойлик маошларини вақтида ололмагани туфайли кетиб қолишган эди. Фабрикамиздаги яхши ўзгаришларни эшитиб, қайтиб келишаяпти. Раҳбарда талабчанлик ва меҳрибонлик уйғунлашган бўлиши керак. Биз, оддий ишчилар бугун шуни ҳис этган ҳолда сидқидилдан ишлаяпмиз.

Ҳа, шу кеча-кундузда "Малика" корхонаси инқироздан чиқиб, янги парвозга шайланмоқда. Бу парвоз умидли бўлсин.

Саидолим ҲАЙДАРОВ,
"Халқ сўзи" мухбири.

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки АХБОРОТИ

Ўзбекистон Республикаси ҳукумати ва Марказий банки томонидан ички валюта бозорини янада эркинлаштириш ва ривожлантириш, миллий валютамизнинг халқаро жорий операциялар бўйича эркин айирбошланишини таъминлаш учун зарур шарт-шароитларни яратиш бўйича чора-тадбирлар амалга оширилмоқда.

Ҳозирги кунда истеъмол товарларини импорт қилувчи корхона ва ташкилотларга сўм маблағларини эркин муомаладаги валютага устувор равишда конвертация қилиш ҳуқуқига эга бўлиш учун лицензия бериш ва квота ўрнатишга доир чекловчи меъёрлар бекор қилинди. Шунингдек, биржадан ташқари валюта бозорида хорижий валютани сотиш ва харид қилишга доир операцияларни амалга ошириш тартиби ҳам соддалаштирилди.

Импорт қилинган товарлар (ишлар ва хизматлар) тўловини амалга ошириш мақсадида ваколатли банкка тегишли буюртманома ҳамда тегишли ҳужжатлар тақдим этилгандан сўнг корхона ва ташкилотларнинг сўм маблағларини етти иш куни давомида конвертация қилиш тартиби жорий этилди.

Ваколатли банклар томонидан корхона ва ташкилотларнинг сўм маблағларини конвертация қилинишига доир ўрнатилган муддатга риоя этилмаса ҳамда қонунчиликда кўзда тутилмаган қўшимча ҳужжат ва маълумотлар талаб этилса, Ўзбекистон Республикаси Марказий банкининг 133-13-16 рақамли «Ишонч телефони»га мурожаат этишингизни сўраймиз.

«Ўзбекистон ва ўзбекистонликлар» танловига

Бобом раҳматликнинг бир гапи қулоғимда қолган.

— Бозорга кириб еғулик нарса олмоқчи бўлсанг, фаришталик одамдан ол, — дерди у киши. — Ранги-рўйи ёқимли, кийим-боши озода, тили ширин кимсанинг сотган моли ҳам тоза бўлади.

Файзулла Абдусаматов деган қадрдоним билан Самарқанднинг «Сиёб» бозорини кезиб юрибмиз. Сафарим қариди, энди невараларга Самарқанд нонидан олиб кетиш керак эди. Раста-раста, даста-даста нонлар. «Обаки нон», «Пўлоти», «Чуррак», «Ширмойи», «Нони Осиё»... Бобомнинг ўгитини эслаб, нондан кўра сотувчисига кўпроқ разм соламан.

— Бу ёққа келинг, домла, — деди бир замон Файзулла.

Аста ёнига бордим. Энсизгина пештахта олдида одамлар ғужғон ўйнайди. Хонтахтадек сербар ёғоч қутига қип-қизил, бўрсилдоқ нонлар тахлаб қўйилибди. Пештахта ортида оқ паранг рўмол ўраган қирқ беш ёшлардаги тўладан келган аёл керилиб ўтирибди. Унинг ёнида йигирма ёшлардаги дуркун, қўли ҳам, тили ҳам чаққон соҳибжамол қиз савдо қилаяпти.

— Оламизми? — деди Файзулла ва маъноли кулди. — Фаришталик одамларга ўхшайди.

— Оламиз, оламиз, — дедим шошиб. Чунки она-бола новвойларнинг юзларидан бир ажиб нур ёғилиб турарди. Шундай қилиб, галаосиёлик Санталат Давронова ва унинг шаддодгина қизи Зилола билан танишдик.

ТАНДИР ТЎЛИБ ЁПИЛДИ НОН

Йигирма йилдирки, Санталатхон субҳи содиқдан бурун — субҳи козибда уйғонади. Катта икки тоғорадаги хамирини очиб кўради. Кўпчиб турган бўлса, ҳовлига чиқиб тандирга ўт қалайди. Қайтиб кириб хамирни супрага ағдаради. Енгил дуо қилиб, эл-юртнинг дастурхонига барака тилайди. Сўнг чўк тушиб зувала ясашга киришади. Неча йиллаб бир юмушни қилаверса, одамнинг қўли тарози бўлиб қолар экан. Санталатнинг икки тоғора хамиридан роппа-роса қирқта зувала чиқади. Бу — қирқта қалин, залворли, ҳар бири салкам бир килолик «Галаосиё» нони дегани.

Чироқ ёнганини кўриб, нариги хонадан қизи Зилола чиқади. Она-бола икковлон зувалани жўвалай бошлайдилар.

Бирор соатда тандир ҳам қизиди. Баркашдек қирқта нон тайёр бўлди. Энди уларни зийнатлаш керак. Санталат белини ушлаб четга чиқади. Зилола шокосаларда ивиб турган седана уруғи, кунжут мағзини олиб нонларга зеб бера бошлайди. Кейин уларни ҳовлига ташийди. Санталат тандирнинг тафти сал босилсин, дея сув пуркайди ва тапиллатиб нон ёпишга тушади. Ўн-ўн беш дақиқада бир тандир нон ёпилади, ўчоқнинг оғзига қопқоқ қўйилади.

Тахминан бир соатлардан сўнг Санталат секин ўчоқ ичига мўралайди. Тўлин ойдай бўлиб ярқираб турган тўқ қизил нонларни кўриб, кўнгли тўлади. Битталаб узиб дастурхонга ташлайверади. Зилола эпчил, бақувват бармоқлари билан нон бетини ёғлаб чиқади. Осмонда юлдузлар сўниб, тонг бўзара бошлаганда «Галаосиё» маҳалласидаги Баён Даврonовлар хонадонида қирқта хушбўй, хуштаъм нон тайёр бўлади. Санталат уларни ёғоч қутиларга жойлаб, қават-қават дастурхонга ўрайди. Сўнг ичкарига товуш беради:

— Биз тайёрмиз, дадаси, бўла қолинг.

Баён Давронов шофёр, давлат идорасида ишлайди. У машинасини эшикка тўғрилайди, сават-сават нонларни даст кўтариб ортади. Сўнг учовлон «Сиёб» бозорига қараб кетадилар. Санталат билан Зилолани бозорда тошкентлик, жиззахлик, ургутлик ва албатта... япониялик харидорлар кутиб турган бўлади.

— Япониялик харидорингиз ким? — деб сўрайман Санталатдан.

У жилмаяди:

— Суджи тоға. Киото Суджи деган бир мижозимиз бор. Бир йилдан бери шу ерда яшайди. Самарқанд тарихини китоб қилиб ёзармиш. Зилола ҳазиллашиб уни Суджи тоға, дейди. Ҳар куни биздан битта нон олади. Уйига кетишда албатта бир халта нон ола кетади.

— Санталат Давронова ёпган нонлар Япониядан ташқари яна қайси мамлакатларга етиб борган деб ўйлайсиз?

— Дунёнинг етти иқлимига етган бўлса керак. Самарқандга қайси юртдан меҳмон келса, албатта, «Сиёб» бозорига киради. Биздан ё анави ҳамсоялардан нон олишади. Бу ёғи Австралия, Малайзия, у ёғи Америка, Куба... ҳамма ёқдан меҳмон бор-да.

Шу пайт Санталатнинг пештахтасини тўрт-беш чет эллик қуршаб олди. Улар толсаватдаги нонларни кўрсатиб нимадир деб чулдирашарди. Зилола эса, уларга бемалол жавоб қайтаряпти. Французга французча, немисга немисча гапириб турибди.

— Яхшиям, шу қизим бор экан, — дейди Санталат, — жонимнинг роҳати. Узатилиб кетса, менга қийин бўлади.

— Ўғлингиз ҳам бор экан, Зилола кетса, ўрнига яна бир қиз келади, тўғрими?

— Тўғри-ю, лекин қиз — қиз, келин — келинда, муллака. Қиз жигарингиздан пайдо бўлар экан. Келиннинг қандоқ чиқиши ўғлингизга боғлиқ. Ўғил бир қўлида энасини, бир қўлида хотинини тутиб турса, хўп-хўп. Магарда иккала кафтини келинпошшога пешкаш қилса, худо урди.

— Сиз ўзингиз қандай келин бўлгансиз, очиғини айтаверинг?

Санталат рўмолининг учини қайириб ташлаб илк бор ёйилиб кулди:

— Ёмон келин бўлмаганман, шекилли. Қайнонам ҳанузгача дуо қилгани-қилган. Ўн йил бирга турдик. Бир марта бетига ёмон қарамадим, гапини кесмадим. Эримни туққан шу хотин, рози қилай, дедим.

Мен суҳбат жиловини нон тарихига, «Нони Осиё»га бургим келади. Лекин Санталатнинг кўнглида газета мухбирига айтадиган бир гапи борлигини пайқадим.

— Биласизми, кейинги пайтда ёшлар ота-боболарининг ҳунарини қилмай қўйди, — деди Санталат. — Бировлар ўзини бозорга урди, осон пул топишнинг йўлини ахтариб қолди. Даллоллик қилиб ҳам пул топиш мумкин. Энди бу иш эмас-да, муллака. Менга қолса, темирчининг ўғли темирчилик қилгани, бешикчининг боласи бешик ясагани маъқул. Мен ўқиганларга қарши эмасман. Майли, эпини қилса ўқисин, бўлмаса ота касбини тутсин. Ҳунарманд ўзини ҳам, элюртни ҳам боқади. Мен ўзим муштдайлигимдан супра четига ўтирганман. Бармоқдек хамирни узиб олиб, кулча ясардим. Кейин новвойга келин бўлдим. Мана, йигирма йилдирки, супрадан бош кўтармайман.

Шу пайт Зилола онасини чақириб қолди. Санталат қизи билан ниманидир тез-тез гаплашиб қайтиб келди.

— Узоқроқ бир хешимиз тўй қилаётган экан, икки хил нон буюрибди.

— Умуман олганда, одамлар новвой меҳнатини қадрлайдими, сиз қандай ўйлайсиз?

— Одам табиати қизиқ экан-да. Биласизми, кўпинча бировнинг меҳнатини биров кўзга илмайди. Токи ўша меҳнат ўзининг бошига тушса, қадрига етади. Гоҳида битта-яримта харидор нонимизни титкилаб қолади. Салмоқлаб кўради, кунга солиб кўради, ҳидлайди, тишламайди, холос. Ҳой, барака топгур, олмасангиз ҳам майли, хўрламанг, бу ахир нон, дегинг келади. Кейин, ҳай, унинг ҳам пули куйиб турибди, деб индамайсиз.

Санталатнинг ўкинганича бор. Инсоф билан айтганда, новвойнинг меҳнати пўлат қуювчининг ё темирчининг меҳнатидан кам эмас. Биз галаосиёлик пазандалар билан эрмакка ҳисоб-китоб қилиб кўрдик: кунига 40-50 та нон ёпадиган новвой ойига камида бир тонна унни элаб, хамир қориши, юз соатга яқин бозиллаган олов олдида туриши, бир неча минг марта ўчоқ ичига бош суқиши керак экан! Бунақа заҳматга унча-мунча темир ҳам дош бериши амримаҳол. Санталат эса, қисмат экан, деб сабру қаноат билан пазандаликни давом эттираяпти.

— Ҳасрат қилма, шукур қил, дейди улуғларимиз, — сўзида давом этади Санталат. Минг қатла шукур қиламан Яратганга. Новвойлик қилиб кам бўлмадик. «Бировдан олдин, бировдан кейин» деганларидек, рўзғор юриб турибди. Чумчуққа чўқитмай қиз ўстираяпман, бўйига гулкўчат ўлчаб ўғил тарбия қилаяпман. Шуларнинг насибасига супра қуримасин, ўчоқ ўчиб қолмасин, деб дуо қиламиз-да, муллака.

Бугун Зилоланинг бозори чаққон эди. У аллақачон нонларини сотиб бўлибди. Дастурхонларини тахлаб онасини кутиб ўтирарди. Тонг уйқусини олмаган она-болани ортиқча ушлаб туриш инсофдан эмас эди. Шунинг учун Санталатга охирги, назаримда, энг муҳим, саволни бердим:

— Бирон ерда Самарқанд нонини ёпаман, десалар ўхшамайди. Ўзи ҳам, мазаси ҳам бошқача бўлади. Нега шунақа? Мабодо биздан бирор сирни яшириб қолмадингизми?

— Олисдан келган меҳмонлар ҳам кўпинча шу саволни берадилар. Аслида «Галаосиё» нонининг сирини мен ҳам билмайман. Лекин бир ривоят эшитганман. Шуни айтиб бера қолай.

Бухоро амири Музаффархон Самарқанд нонини хуш кўрарди. Ҳар куни бомдодда хос мулозимлар амир саройига Самарқанддан нон етказиб келардилар. Амир аркони давлат қуршовида Зармитон қаймоғи билан нонушта қиларди.

Ниҳоят, Музаффархон ўз даргоҳида иссиқ нон ёптириб ейишни истаб қолди. Самарқанддан машҳур бир новвойни кўчириб келтирдилар. У белини боғлаб хизматга киришди. Аммо ёпган нонлари амирга ёқмади. У пазандани чорлаб танбеҳ берди:

— Нонинг ўхшамабди, уста. Мана, икки бурда нон. Бириси Самарқандда пишган, бириси Бухорода. Тишлаб кўр, қай бири афзал?

Новвой икки хил нондан тотиб кўриб, қўрқа-писа деди:

— Самарқандники авло, ҳазратим.

Амир ўшқирди:

— Эса, нечун одам ейдирган нон пиширмайсан, бетавфиқ? Сенга не даркор?

Новвой қалтираб жавоб қилди:

— Самарқанднинг суви билан уни бўлсамиди...

Амир фармон берди. Новвойнинг талабига биноан, Самарқанддан катта тандир, қоп-қоп ун, мешларда сув келтирдилар. Новвой ҳафсала билан нон ёпишга ўтди. Лекин бу гал ҳам унинг ёпганлари амирга ёқмади. Музаффархоннинг фиғони фалакка чиқди:

— Тағин не керак сенга, сакбачча? Сув дединг, ун дединг, тандир дединг, барин Самарқанддин элтдилар. Ёқадирган оғочинг ҳам ўшал тарафдин! Қўлингни кесиб итга ташлайму?

Новвойнинг жони товонига тушиб кетди. У тиз чўкиб, тилга кирди:

— Бир қошиқ қонимдин кечинг, ҳазратим, хотиримдан фаромуш бўлибдир. Жанобларининг оғзига ёқадирган нон пиширмакка... Самарқанднинг об-ҳавоси етишмай турибди.

Амир Музаффар чорасиз қолди. Чунки Самарқанд об-ҳавосини кўчириб келтирмакка унинг қудрати етмас эди.

Саъдулла СИЁЕВ.
Самарқанд — Тошкент.

Поп туманидаги «Наврўз» ширкат хўжалиги — мустақиллик тенгдоши. Экин майдони чўл ҳудудидан иборат ушбу хўжаликда қисқа вақт давомида турар жой даҳаси бунёд этилди. Боғ-роғлар яратилди.

Хўжаликда дастлабки йил экилган дарахтлар аллақачон мевага кирган, тераклар ҳам иморатбоп бўлиб қолган. Айни кунларда хўжалик деҳқонлари «Ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ойлиги»ни муваффақиятли ўтказиш ниятида мевали ва манзарали дарахт кўчатлари экишни бошлаб юборишди.

— Бу йил хўжалигимиз бўйича 20 мингдан зиёд турли кўчатлар экдик, — дейди хўжалик раҳбари Х. Қозоқов. — Дарахтларни оқлаш, ўғитлаш ишлари эса давом этмоқда.

СУРАТДА: хўжалик раҳбари (ўртада) Х. Қозоқов ишчиларнинг ишини кузатмоқда.
С. АНВАРОВ олган сурат.

Қарор ва ижро

Вазирлар Маҳкамасининг «Аҳоли билан нақд пул ҳисоб-китобларини амалга оширишда назорат-касса машиналарини мажбурий қўллаш тартиби тўғрисида»ги 621-сонли қарорининг қабул қилинганига саккиз йилдан ошди. Холисанилло айтганда, бу — муҳим ҳужжат талабларини амалга ошириш учун етарли муддат. Афсуски, баъзилар «мажбурий қўллаш» деган иборанинг мазмунини тушуниб етмаяпти. Вазият, таклифлар ҳисобга олиниб, қарорга бирқадар ўзгартишлар, енгилликлар киритилганлигига қарамай, муддатга эътибор бермаётирлар. Айрим ҳолларни ҳисобга олмаганда, кўпчилик савдо тармоқларида назорат-касса аппаратларидан текширувчилар киргандагина фойдаланилади.

Дўкондордан чек сўранг

шунда ҳақингизни талаб қила оласиз

Қарши шаҳридаги «Хўжа қудуқ» фирмасига қарашли дўкондаги савдо пули санаб кўрилганда 3967,5 минг сўм нақд пул мавжудлиги маълум бўлди. Афсуски, унинг бирор сўми ҳам назорат-касса машинасида қайд этилмаган.

Қамаши туманидаги «Очил бобо» фирмасига қарашли автомобилларга ёнилғи қуйиш шохобчасида ўтказилган текширишда кассага 26033,9 минг сўм нақд пул тушганлиги аниқланди. Бу пуллар кассага кирим қилинмаганлиги у ёқда турсин, ҳатто банк муассасасига ҳам топширилмаган. Ўнлаб, юзлаб топилади бундай мисоллар.

Айрим раҳбарлар, дўкон мудирларининг «топқирликларини» кўриб, ёқа ушлайсан киши. Косон туманидаги «Нурлан диёр» ишлаб чиқариш-тижорат ва савдо хусусий фирмаси бир ярим йил мобайнида туман нефть маҳсулотлари базасидан 54385,1 минг сўмлик ёнилғи сотиб олган. Уни аҳолига 58791,9 минг сўмга сотган. Банк муассасасига 47189,5 минг сўм нақд пул топширилган. Қолган ёнилғининг пули қаёққа ғойиб бўлди? Далолатномада қайд этилган баҳоналар гўё афсонага ўхшайди. Шунча миқдордаги ёнилғи қувурлар эскириб, яроқсиз ҳолга келганлиги боис оқиб кетган эмиш. Бундан ташқари, фирма пул кўчириш йўли билан Шаҳрисабз арақ-вино заводидан бир миллион сўмга 2062 дона «Шаҳрисабз арағи» сотиб олган. Лекин улар кирим қилинмаган, савдога чиқарилмаган. Нима бўлган эмиш денг? Уларнинг ҳаммаси таг-туги билан йўқолган, ўғирланган эмиш. Бу ҳақда ички ишлар бўлими ёки бошқа алоқадор органларга хабар қилинганми? Улар қандай хулоса қилишган? Йўқ, «ўғриларни сийлашган» фирма раҳбарлари. Аниқроғи, ўғри ўз ичларидан чиқиб қолишидан чўчишган. «Дунё» очиқ ҳиссадорлик жамиятидан олинган 1014,5 минг сўмлик ем, «Косон нон» очиқ турдаги ҳиссадорлик жамиятидан олинган 298 минг сўмлик нон маҳсулотлари ҳақида гапирмаса ҳам бўлади. Шаҳсан фирма раҳбари М.Диёровнинг айби билан савдо пулидан роппа-роса 13249,3 минг сўм банк муассасасига топширилмаган. Ана шундай фирибгарликлар содир этиб турилган бир пайтда назорат-касса машинаси ҳақида сўз юритишга ҳожат ҳам йўқ.

Кўрилаётган тадбирлар ҳаром йўллар билан катта бойлик орттиришни касб қилиб олган кимсаларга кор қилмаяпти. Мана, айрим далиллар. Биргина Қашқадарё вилоят солиқ бошқармаси ва унинг қуйи ташкилотлари ўтган йил давомида юридик ва жисмоний шахсларнинг назорат-касса машиналаридан фойдаланиши юзасидан 247 текшириш ўтказишган. Уларнинг 213 тасида ҳукумат қарори талаблари қўпол равишда бузилганлиги равшан бўлди. Натижада миллион-миллион сўм нақд пуллар кассадан ўтмаган. 195 айбдор шахс 69 миллион 604 минг сўм миқдорида жаримага тортилган. Жорий йилнинг дастлабки ойида эса текшириш ўтказилган 17 ташкилотдан 14 тасида солиқ қонунчилиги бузилганлиги, назорат-касса машинасидан фойдаланмаётганлиги аниқланиб, 4 миллион 354 минг сўм миқдорида маъмурий жарима чораси қўлланилди.

Нақд савдо пулини назорат-касса машинасига киритмасликдан мақсад очиқдан-очиқ олинган даромадни яширишдир. Демак, бундай йўл тутаётган кимсалар солиқ тўлашдан қочаяптилар, давлат хазинасига қайсидир миқдорда зарар келтираяптилар.

Савдо ташкилотлари билан банк муассасалари ўртасида шартнома бор, касса режаси тузилган. Кунлик тушум, ҳеч истисносиз, банк муассасаларига топширилиши шарт. Назорат-касса машиналари ишлатилмаса, бу талаб қандай қилиб бажарилади? Шубҳасиз, фақат кассадан ўтган пуллargина кирим қилинади.

Алоқа бўлимлари олдидаги ҳар кунги аҳволни бир кузатинг-а. Навбатга турганларнинг сон-саноғига етиш қийин. Улар бекорчиликдан келишмайди эрта азондан, бу ерга. Пенсияни олармиканман, нафақамни беришармикан, деган илинжда келишади. Банклардан олинган оз миқдордаги пул тўпланганларнинг учдан бирига ҳам етмайди. Эртасига, индинига шу ҳолат яна такрорланади. «Ўзим чиққан тепа омон бўлсин» қабилида иш кўраётган савдогарларнинг эса парвойи фалак. Савдо шохобчаларида, дўконларда назорат-касса машиналари исталган вақтда ишлатилса, кўплари фақат савлат тўкиб турса, айрим жойларда улар ҳалигача ўрнатилмаган бўлса банкларга пул осмондан тушармиди? Хўш, аҳвол шундай бўлгач, пенсионерлар тегишли нафақаларини қандай қилиб оладилар?

Айрим ҳолларда нақд пул маблағлари танқислигига харидорлар ҳам гоҳ билиб, гоҳ билмай сабабчи бўлмаяптиларми? Бундай ҳол ҳам йўқ эмас, албатта.

Ўнлаб савдо шохобчаларида бўлиб, харидорларнинг назорат-касса машинасига муносабатини кузатдик. Ҳайрон қоласан, киши. Кўпчилик сотувчидан харид қилаётган маҳсулотига чек уриб беришни талаб қилмайди.

— Нега олган товарингизга чек талаб қилмайсиз? — деб сўраймиз ўзини Назирахон деб таништирган онахондан.

— Чекни пишириб еймanми?! Қайтанга 30 минг сўмлик пальтони 29 минг сўмга тушириб берганига раҳмат дейишим керак.

Деярли кўпчилик ана шундай фикрда, ўзининг ҳақ-ҳуқуқини билмайди ёхуд уларга ўта бепарво. Бу дўкондорларга жуда қўл келаяпти. Улар ана шундай хатти-ҳаракатлари билан катта хатога йўл қўяётганликлари ҳақида ўйлаб ҳам кўрмайдилар.

Айтайлик, ўша 29 минг сўмга қизига иссиқ кийим сотиб олган онахон уйига боргач, буюмнинг бир қатор камчиликларини аниқлади ёки буюм қизига тор келди, дейлик. Қўлида бу матони айнан шу дўкондан олганлиги ҳақида ҳужжати, касса чеки бўлмаган харидор қандай қилиб эртасига уни алмаштириш ёхуд топшириш учун дўконга келади? Чексиз ҳеч нарсани даъво қилолмайсиз.

«Савдода на иллат, на хиёнат, на ўғирлик бўлмаслиги лозим» деган нақл бор. Кўпчилик дўкондорлар бу ақидаларга амал қилганлари ҳолда баъзилар шахсий бойлик деб давлат, халқ манфаатини, инсоф ва диёнатни унутмоқдалар. Виждонни йўқотиб, нафс қулига айланганлар охир бир куни ўз қилмишларидан пушаймон бўладилар. Фақат ўшанда кеч бўлмасмикан?!

Қурбон ЭГАМБЕРДИЕВ,
Қашқадарё вилояти давлат солиқ бошқармаси матбуот бўлими бошлиғи.

ЎЗБЕКИСТОНДАН САДО

Бугун дунёнинг 60 дан зиёд мамлакатига таралмоқда

Ҳар йили дунёнинг турли минтақаларидаги мамлакатлардан Тошкент халқаро радиосига кўплаб мактублар келади. Унинг манзили турлича бўлса-да, маъно-мазмунида ягона бир фикр устунлик қилади. Бу – Ўзбекистонга бўлган қизиқиш ва эътибор, Тошкент радиосига билдирилган самимий истак ва тилаклардир.

Ҳиндистонлик радиотингловчи Муҳаммад Акбархон юборган мактубида шундай дейди: «Сиздарнинг ажойиб мамлакатингиз, халқингизнинг чуқур илдизларга эга бўлган маданияти, урф-одатлари, анъаналари мени жуда қизиқтиради. Менга сизларнинг дастурларингиз орқали Ўзбекистон билан танишиш беҳад хушнудлик бахш этади».

«Мен сизларнинг радионгиз бераётган эшиттиришларни катта қизиқиш билан тинглайман, — деб ёзади германиялик радиотингловчи Карл Оксенбауэр, — улар орқали мамлакатингиз сиёсати, иқтисодиёти ва маданияти билан танишиб бораяпман».

«Мен араб тилида Ўзбекистондаги ҳаётни тўла ва батафсил ёритаётганлигингиз учун миннатдорчилик билдиришни истайман...».

«Радионгиз мен учун Ўзбекистон ва Марказий Осиё давлатлари тўғрисида маълумот берувчи ягона ахборот манбаидир...»

Мактублар юборилган манзиллар АҚШ, Франция, Германия, Япония, Покистон, Миср... Бу мактублардан хулоса шуки, ҳозирги кунда Ўзбекистон Телерадиокомпаниясининг Тошкент халқаро радиоси эшиттиришларини дунёдаги кўпчилик халқлар тингламоқда. У жаҳоннинг 60 дан ортиқ мамлакатига ўн икки – инглиз, немис, ҳинд, урду, араб, форс, турк, хитой, дари, пушту, уйғур ва ўзбек тилларида эшиттиришлар бериб боради. Тошкент халқаро радиоси ўз эшиттиришларининг ҳажми ва ахборотларининг қамрови доирасига кўра, чет элларга эшиттиришлар берувчи Марказий Осиёда йирик радиостанциядир.

Тошкент халқаро радиоси эллик йилдан ортиқ тарихга эга бўлса-да, унинг ҳақиқий фаолияти, давлат ва жамият ҳаётидаги ўрни ва аҳамияти истиқлол йилларида шаклланди. Зеро, унинг таркиби, дастурининг мазмун ва мундарижаси Ўзбекистондаги сиёсий, иқтисодий, ижтимоий ва маънавий ислоҳотлар билан уйғун равишда тубдан ўзгариб бормоқда. Радионинг асосий мақсад ва вазифалари оммавий ахборот воситаларига оид қонунлар, Президентимиз фармонлари ва ҳукуматимиз қарорлари асосида белгилаб олинган. Жамоамизнинг ўз олдига қўйган бирдан-бир мақсади мустақил Ўзбекистонни жаҳонга бутун борлиғи билан холис ва ҳаққоний танитишдан иборат.

Тошкент халқаро радиосининг Европа мамлакатлари, Жанубий ва Жануби-Шарқий Осиё мамлакатлари учун инглиз тилида, ГФР, Австрия ва Швейцария мамлакатлари учун немис тилида тайёрлаётган эшиттиришларининг тингловчилари кундан-кунга кўпайиб бормоқда.

Ҳинд, урду, хитой, уйғур тилларидаги ахборот-мусиқий дастурлар Ҳиндистон, Покистон, Хитойда аллақачон ўз мухлисларини топган.

Радио араб мамлакатлари, Эрон, Афғонистон, Яқин ва Ўрта Шарқ мамлакатларига Ўзбекистоннинг бугунги ҳаёти, иқтисодий ва маданий тараққиёти ҳақида араб, форс, дари, пушту тилларида эшиттиришлар бермоқда.

Тошкент халқаро радиоси дастурларида Ўзбекистоннинг жаҳон давлатлари билан дўстлик ва ҳамкорлик алоқалари етакчи мавзу ҳисобланади. Давлат раҳбарларининг Ўзбекистонга ташрифи, музокаралар, икки томонлама манфаатли ҳамкорлик ҳақида имзоланаётган ҳужжатлар, уларнинг моҳияти ва мазмуни журналистларимиз тайёрлаган ахборот, таҳлилий шарҳ ва репортажларда хорижлик тингловчиларга тезкорлик билан етказилмоқда. Ўзбекистонда хорижий тадбиркорлар билан барпо этилган кўплаб қўшма корхоналар фаолияти ҳам дастурларимиздан кенг ўрин олмоқда. Хорижлик ишбилармонлар эфир орқали чиқишларида Ўзбекистонда эркин тадбиркорлик қилиш, корхона ва турли лойиҳаларга инвестиция киритиш учун ҳуқуқий кафолатлар мавжудлиги ҳақида мамнуният билан гапирмоқдалар.

Ҳозирги кунда Ўзбекистонда жаҳондаги қирқдан ортиқ давлатнинг элчихонаси, халқаро ташкилотларнинг 16 ваколатхонаси очилган. Хорижда Ўзбекистоннинг қирққа яқин элчихона ва консуллик идоралари фаолият кўрсатмоқда. Булар – Тошкент халқаро радиоси дастурлари учун энг муҳим ахборот манбаидир. Элчилар ва дипломатлар радиомиз орқали Ўзбекистон ҳақида, бу мамлакатнинг ажойиб ва танти халқи, уларнинг орзу-интилишлари, республикадаги тинчлик ва барқарорлик, миллатларнинг тотувлиги, хорижликларга кўрсатилаётган ҳурмат ва эътибор ҳақида қалб сўзларини изҳор этмоқдалар.

Тошкент халқаро радиосининг XXI асрдаги қиёфаси, жамиятдаги ўрни ва келажаги қандай бўлади? Жаҳон халқларига ўз тилларида бериладиган ахборот ва эшиттиришларнинг ҳажми, сифати, техник имкониятлари хусусида нималар дейиш мумкин?

Тошкент халқаро радиоси ҳозирги кунда бир кеча-кундузда 15 соатга яқин ҳажмда эшиттиришлар бермоқда. Келажакда эшиттиришларнинг тили, ҳажми ва географияси ҳам ортиб боради.

Яна шуни айтиш керакки, Ўзтелерадиокомпанияси тизими билан бир қаторда Тошкент халқаро радиоси ҳам техникавий қайта жиҳозланмоқда. Ҳозир Германиянинг «Сименс» ҳиссадорлик жамияти билан ҳамкорликда замонавий техника воситалари ўрнатилди. Бу жиҳозлар дунёнинг барча мамлакатларидан ахборот қабул қилиб олиш, узатиш ва ўзаро алмашиш имконини беради. Журналистларимиз «Интернет» орқали дунё радиостанциялари берган ахборотларни компьютердан олиб, ўқиб-ўрганиб, улардан қиёсий ва таҳлилий материаллар тайёрлашда фойдаланмоқдалар. Яқинда Тошкент халқаро радиоси ҳам «Интернет» тизимида ўз вебсайтига эга бўлади ва ундан ўз ахборотларини дунёнинг барча мамлакатларига узатади.

Тошкент халқаро радиоси бугунги кунда Ўзбекистон истиқлолининг фаол тарғиботчиси, дўстлик, тинчлик, барқарорлик каби эзгу ғояларнинг хабарчиси бўлмоқда. Буни мактублар орқали жаҳон эътироф этмоқда.

Шерзод ҒУЛОМОВ,
Тошкент халқаро радиоси директори.

БИР УМРЛИК САБОҚ

Бу жанжал кимнингдир жисмида, кимнингдир руҳиятида оғир из қолдирди. Энг ачинарлиси, ака-сингил, тоғаваччаю аммаваччаларни бир-бирини кўришга кўзи, отишга ўқи йўқ ғанимларга айлантириб қўйди.

Воқеа бир неча йил аввал бўлган эди. Ғафуржон Рўзиматов хонадонининг дарвозаси одатдагидек ланг очиқ турарди. Бир маҳал ҳовлига уй соҳибининг синглиси Фотимахон ўғиллари Рустам, Акрам, Акмал, Абдурасул, Абдурашид ва Омад билан бирга кириб келди. Зум ўтмай қариндошлар ўртасида даҳанаки жанг бошланиб, кейин росмана ур-калтакка айланди. Ғафуржон аканинг юзлари ва тиззаларига, кенжа ўғли Дилмуроднинг қоқ пешонасига, келини Равшанойнинг бошига жароҳат етди. Воқеа устига Ғофуржон аканинг ўртанча ўғли Илҳом келиб қолди. У аянчли манзарани кўриб чидай олмади. Қўлига илинган нарсани олиб, аммаваччаларига ташланди. Оқибатда Акмалнинг қорнига тиғ санчилди. Қон устига қон тўкилди. Бундан ғазабланган ака-укалар тоғасига тегишли автомашинани арматура билан уриб, мажақлаб ташлашди ва кўздан ғойиб бўлишди..

Хўш, ака-сингил фарзандлари ўртасида қандай адоват бор эдики, бундай кечирилмас ишга қўл уришди?

Ғафуржон аканинг келини Равшанойнинг судда берган кўрсатмасига қараганда, Қобиловлар дарвоза томон яқинлашгани ҳамоно Рустам оғзидан боди кириб, шоди чиқиб Дилмуродни чақиради. Сўнгра кутилмаганда уни қўлидаги арматура билан калтаклай бошлайди.

Акмал Қобилов можарони бошқача талқин этади. Ака-укалар тоғаси ҳовлисига кириб келишганида, уларни Дилфуза Рўзиматова қарши олади. “Ҳаммаларинг бизнинг уйда хизматимизни қилиб катта бўлгансизлар” дея шахсиятга тегадиган гап қилади. Шу пайт Дилмурод уйдан отилиб чиқиб, Акрамнинг юз-кўзи аралаш мушт туширади.

Кейинчалик ушбу можаро юзасидан жиноий иш қўзғатилди. Суд бўлди. Тоға уйига бостириб кирган ака-укалардан фақат биттаси – Рустам жиноий жавобгарликка тортилиб, Андижон шаҳар судининг ҳукми билан айбдор деб топилди. Жиноий қилмиши учун Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодексининг 277-модда 2-қисми “а”, “в” бандлари билан 4 йил муддатга озодликдан маҳрум этилди. Орадан кўп ўтмай, республика Президентининг “Амнистия тўғрисида”ги Фармонига асосан, бу жазо муддати тенг ярмига қисқартирилди. Кейинроқ навбатдаги амнистия қўлланилиб, яна учдан бирга камайтирилгач, 10 ойу 23 кун қолдирилди. Сўнгра Рустам жазодан бутунлай озод этилди.

Илҳом Рўзиматовнинг тақдири эса бироз мураккаб кечди. У дастлаб 8 йил муддатга озодликдан маҳрум этилди. Орадан кўп вақт ўтмай жиноят иши шаҳар суди судьяси М. Хушвақова томонидан кўриб чиқилиб, қайта терговга жўнатилди. Вилоят суди судлов ҳайъати бу хулосага қўшилди. Шаҳар судининг ҳукмини бекор қилди. Иш шаҳар суди судьяси А. Омонов раислигида кўриб чиқилди. Аммо ажримда кўрсатилган 7 банддан иборат эътирозларнинг биронтаси инобатга олинмади. Жумладан, воқеа Рўзиматовлар хонадонида бўлиб ўтганига қарамасдан, судья негадир Илҳом Рўзиматов жиноятни жамоатчилик жойида содир этган, деб кўрсатди. Шунингдек, жанжал пайтида ака-ука Қобиловлар томонидан қўлланилган воситалар – пичоқ ва арматураларга далилий ашё сифатида баҳо бермади. И. Рўзиматов томонидан А. Қобиловга етказилган тан жароҳатини қайта экспертизадан ўтказиш тўғрисидаги даъволарни рад этди. Ҳолбуки, Илҳомнинг эртанги тақдири айнан шу жароҳат билан боғлиқ эди.

Зеро, шаҳар ИИБ ТБ терговчиси Б. Жалолов қарорига биноан ўтказилган биринчи тиббий экспертиза хулосасида А. Қобиловнинг пичоқдан олган тан жароҳати шундай таърифланган: “... тиғ қорин бўшлиғидан тешиб ўтган, ингичка, йўғон ичаклар шикастланмаган. У ўзининг хусусияти билан “ҳаёт учун хавфли бўлган оғир” тан жароҳати даражасига киради”.

Қизиқ, пичоқ қорин бўшлиғини тешиб ўтса-ю,

Ахлоқ мавзуида

ингичка, йўғон ичаклар шикастланмаган бўлса, жароҳат қанақасига ҳаёт учун хавфли ҳисобланади?

Асли касби врач бўлган Ғафуржон Рўзиматов шу мантиқдан келиб чиқиб, А. Қобиловнинг олган тан жароҳатини қайта экспертизадан ўтказишни талаб қилади. Қайта ўтказилган тиббий экспертиза хулосасида эса шундай дейилади: “Қобилов Акмалга бирламчи суд-тиббий экспертизасида унинг номига юритилган 5577/207-сонли тиббий харитадаги маълумотлар, ташхис мақсадида ўтказилган лаборатория баёни тўлиқ кўчирилмаганлиги сабабли, ҳаёти учун хавфли бўлган оғир тан жароҳати даражаси билан боғлиқ хулосалар шошма-шошарлик билан берилган. Қорин девори ташхис лабораториясидан ўтказилганда, ундаги жароҳат қорин бўшлиғига ўтмаганлиги (Биринчи марта экспертиза хулосасида “қорин бўшлиғини тешиб ўтган” деб кўрсатилганлигига эътибор беринг — **Б. О.**) ва қорин бўшлиғи аъзолари жароҳатланмаганлигини кўрсатди. Жароҳат “соғлиқ бузилишига сабаб бўлган енгил тан жароҳати даражаси”га киради. Чунки ушбу тан жароҳатининг тузалишига 6-21 кун оралиғидаги вақт керак бўлади”. Бинобарин, кейинги текширувда экспертлар М. Аҳмедова, Х. Холмирзаев ва У. Ботирхоновлар биринчи марта экспертиза жараёнида нотўғри хулоса берганликлари маълум бўлиб қолади. Шунга кўра, улар устидан жиноий иш қўзғатилади. Лекин «Амнистия тўғрисида»ги Фармон туфайли жазодан холи қоладилар.

Айни чоғда Илҳом Рўзиматовга ўташи керак бўлган беш йил етти ойу 22 кунлик муддат, мамлакатимиз Президентининг «Амнистия тўғрисида»ги Фармонига биноан, уч йилу беш ой деб қайта белгиланади. Сўнгра у Навоий шаҳар судининг ажрими билан шартли равишда жазодан озод этилади. Ҳақиқат, қисман бўлсада, қарор топади.

Жиянлари билан рўй берган можаро туфайли Ғафуржон аканинг ўзи ва оила аъзолари тан жароҳати олди. Чунончи, тўнғич фарзанди Дилмурод руҳий касалликка мубтало бўлиб, меҳнатга лаёқатини йўқотди. Бундан ташқари, хонадон соҳиблари Андижон туманидаги Тошматов номли ширкат хўжалигига қарашли адирликлардан уч гектар ерни ижарага олиб, боғ яратишганди. Кутилмаган жанжал сабаб бу ишлар ўлда-жўлда қолиб кетди. Ғафуржон ака судма-суд юриб, тасарруфидаги экин майдонидан унумли фойдалана олмади. Оқибатда ширкат хўжалиги билан тузилган ўзаро шартномада белгиланган маҳсулотларни топширолмади. Ғафуржон ака ана шуларни назарда тутиб, фуқаролик ишлари бўйича Андижон туманлараро судига даъво аризаси битганди. Суд унинг талабини қисман қаноатлантирди.

Ва, ниҳоят, яқинда Андижон вилояти прокуратураси ушбу ишни назорат тартибида ўрганиб чиқди. Шу жараёнда биринчи босқич суди Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик процессуал кодексининг 15-, 160- моддалари талабларини бажармагани, даъвогар ундириб беришни сўраётган моддий зарар мавжудлигини аниқлаш учун мутахассисларни жалб қилмагани, фақат суд мажлисида сўралган даъвогар, жавобгар ва гувоҳларнинг кўрсатмалари билангина кифояланганни, экспертиза тайинлаш тўғрисидаги талабларни инобатга олмагани аниқланди. Пировардида фуқаролик ишлари бўйича вилоят судининг кассация судлов ҳайъатига туманлараро суд ҳал қилув қарорини бекор қилиб, ишни янгитдан бошқа таркибда кўриб чиқиш юзасидан протест киритилди.

Албатта, суд ўзининг одилона фикрини айтар. Лекин бизни масаланинг бошқа томонлари ўйлантиради. Юртимизда меҳр-оқибат, эзгу қадриятлар ҳаётимизга қайтаётган, эъзоз топаётган бир пайтда нега бир-бирига қондош бўлган инсонлар жанжал, уришишни қурол қилишмоқда. Арзимаган нарсадан бошланган можаро шунчалар катталашиб кетганлигига маҳалла-кўй, қўни-қўшнилар томошабин бўлиб тургани сизни ажаблантирмайдими?! Қани бағрикенглик, муросаю мадора каби одатларимиз?

Ушбу мақолани чоп этиш олдидан ҳар хил мулоҳазаларга бордик. Қариндошлар ўртасидаги жанжални ҳаммага дастурхон қилиш шартми? Ниҳоят, бу воқеа келтириб чиқарган оқибатлари билан бошқаларга сабоқ бўлармикан, деган фикрга бордик. Бирни кўриб фикр қил, дейдилар ахир.

Келинг, бу ёруғ оламда инсон энг олий хилқат экан, бир-биримизга меҳримизни аямайлик, ўсиб келаётган ёш авлодга яхши фазилатлар билан ибрат бўлайлик.

Баҳодир ОСТОНАҚУЛОВ,
“Халқ сўзи” мухбири.

UZDUNROBITA
first cellular

GSM

GSM ТАРМОҒИ
ҚОПЛАШ ДОИРАСИ

– GSM ТАРМОҒИ АМАЛ ҚИЛАЁТГАН ШАҲАРЛАР

– GSM ТАРМОҒИ ТУШИРИЛИШИ РЕЖАЛАШТИРИЛАЁТГАН ШАҲАРЛАР

“ПРЕСТИЖ” РЕЖАСИ 99$
ЧЕКЛАНМАГАН ЭФИР ВАҚТИ
+ SMS – БЕПУЛ!

УЗДУНРОБИТА GSMдан GSMга КИРУВЧИ ҚЎНҒИРОҚЛАР
БЕПУЛ!

GSM ТАРМОҒИДА ХИЗМАТ КЎРСАТИШ РЕЖАЛАРИ
(Тарифлар 20% қўшимча қиймат солиғи билан АҚШ долларида кўрсатилган),
2003 йил 1 февралдан бошлаб амал қилади.

Хизмат кўрсатиш режалари	Абонент тўлови ($)	Кириш алоқаси баҳоси ($)	Чиқиш алоқаси баҳоси ($)	Кириш алоқаси баҳоси «Уздунробита» уяли алоқа телефонларидан (GSM - GSM) ($)
Эксклюзив	2.0	0.08	0.10	Бепул
Престиж	99.00	Бепул		

Илова:
«Уздунробита» ҚК тармоғи бўйича GSM русумида ягона рўйхатга олиш зонаси амал қилади, яъни танланган хизмат кўрсатиш режаси тарифлари GSM тармоғи доирасида кучга эга.

БЕПУЛ УЛАШ ДАВОМ ЭТМОҚДА!

SMS
ҚИСҚА МАЪЛУМОТ ХИЗМАТИ

VFMS
ОВОЗЛИ ВА ФАКСИМИЛ ХАБАРЛАР ХИЗМАТИ

Кечаю кундуз маълумотлар хизмати: 130-09-09, 131-09-09, 103-09-09
“Уздунробита” ҚК телефонларидан - 611.

Тошкентдаги сервис маркази манзили: Усмон Юсупов кўчаси, 16-уй (“Лабзак”).
www.uzdunrobita.uz

УзАСИ АА №0000104

ЎЗБЕК ОЛИМИГА АҚШ МУКОФОТИ

Олим Анвар Зоҳидов Американинг "Йилнинг энг яхши муҳандиси" мукофоти совриндори бўлди.

Ушбу мукофот А. Зоҳидов билан бир қаторда илм-фан ривожига катта ҳисса қўшган ўн тўрт нафар осиёлик олимга ҳам насиб этди. Ўзбек олимининг номзоди бир йилдан буён шартнома асосида ишлаётган Техас штати университети томонидан кўрсатилган. Унинг нанотехнологиялар соҳасидаги ишланмалари жуда салобатлилиги сабабли нуфузли ҳайъат аъзолари ҳеч иккиланмай А. Зоҳидов номини совриндорлар рўйхатига киритдилар.

Бўлажак олим Абу Райҳон Беруний номидаги Тошкент давлат техника университетини битириб, Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси тизимида ишлади, дунёнинг машҳур илмий марказларида маърузалар ўқиди ва изланишлар олиб борди. Япония ва Италия университетларида молекуляр физикадан дарс бериб, янги материалларни ўрганиш билан шуғулланди. Москвадаги Спектроскопия институтида илмий тадқиқотлар устида ишлади. Ҳозирги кунда эса АҚШнинг етакчи илмий марказларидан бири — Даллас шаҳрида жойлашган Техас штати университетида илмий фаолият билан машғул. Ушбу университет аниқ фанлар, телекоммуникация, алоқа ва ахборот технологиялари соҳасида малакали мутахассислар тайёрлаш маркази ҳамдир. Профессор А. Зоҳидов Техас штати университети ҳузурида Нанотехнология институтига асос солди.

Мамлакатимиз вакилига АҚШнинг юксак даражадаги мукофотининг топширилиши илм-фан ва технология соҳасида давлатларимиз ўртасидаги ўзаро манфаатли ҳамкорлик жадал ривожланиб бораётганидан далолат беради.

Б. МАМАЖОНОВ.
"Жаҳон" АА,
Даллас, АҚШ.

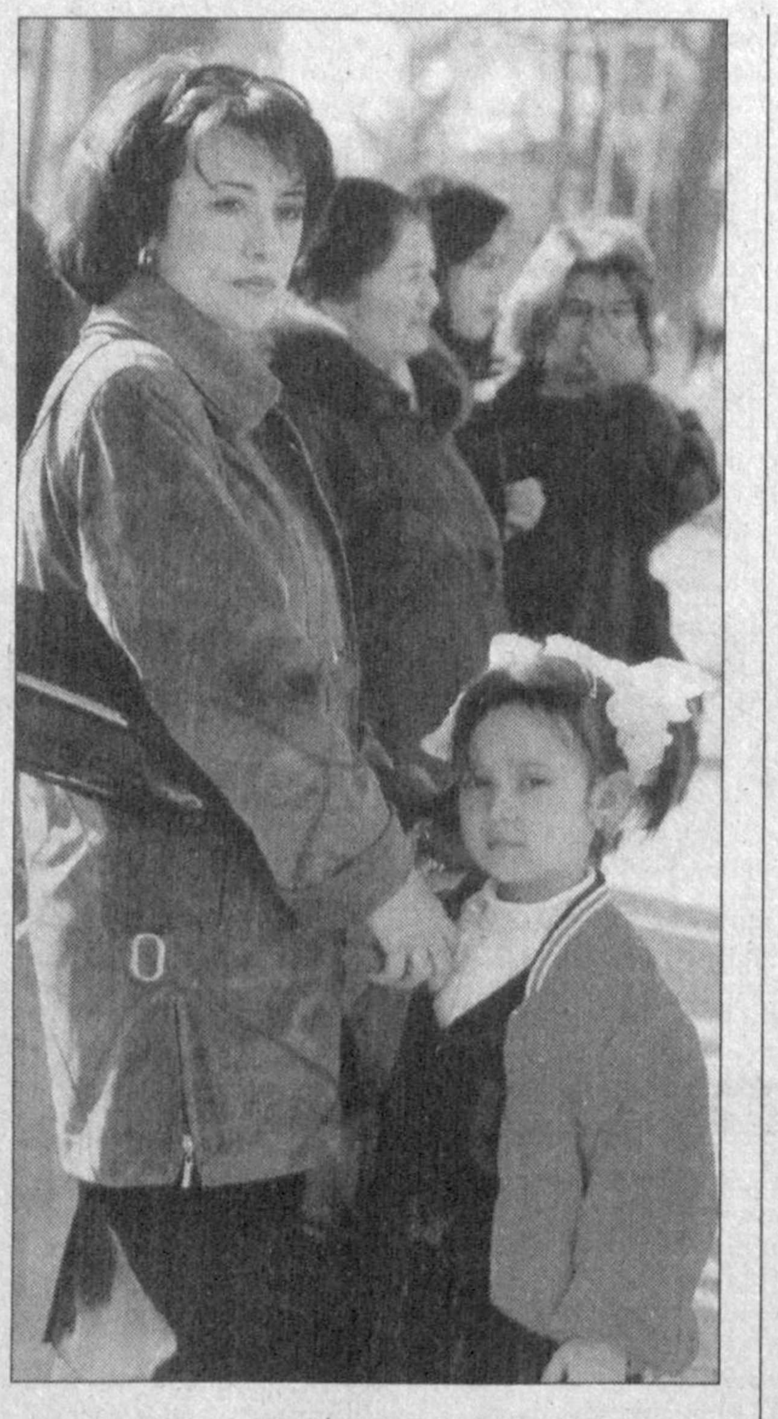

...Бунда ой, қуёшдан чеҳралар олган,
Ўғил ҳам қизларнинг эркаси бордир.
Ҳар айтган сўзидан Ватан туғилган,
Эгаси бор юртнинг — эртаси бордир.

Нўъмонжон МУҲАММАДЖОНОВ олган сурат-лавҳа.

Ярим финал сари бир қадам

Ушбу ҳафта чемпион жамоамиз — «Пахтакор» учун энг «ҳароратли» кунлар бўлишига шубҳа йўқ. Чунки бу йил одатга хилоф тарзда биз мавсумни энг муҳим мусобақа — Осиё чемпионлар лигаси беллашуви билан бошладик. 13 мартгача давом этадиган ушбу нуфузли мусобақада пойтахт жамоаси «Пирузи»(Эрон), «Ал-Талаба» (Ироқ) ва «Ниса» (Туркманистон)га қарши баҳс олиб боради.

Тошкентга ташриф буюрган жамоалар орасида Эрон чемпиони «Пирузи»га қуръа ташланган пайтдаёқ мутахассислар томонидан гуруҳ фаворити деб баҳо берилган эди. Ўйинлар бошлангунга қадар бу «баҳо» ортса ортдики, ҳеч камаймади. Дарҳақиқат, ўз таркибига бир неча етакчи ўйинчиларни — Яҳё Гулмуҳаммади, Карим Багери, Минаванд ва Кавианпурларни қўшиб олган «Пирузи»нинг «иштаҳаси» карнай. 1990 йилда Осиё кубоги эгалари кубогини қўлга киритган эронликлар Тошкентдаги чорак финал беллашувларидан муваффиқиятли ўтишларига ишонмоқдалар.

— Рақибларимиз кучли. Айниқса, икки карра Ўзбекистон чемпиони анча жиддий рақиб. Аммо ғалабага умид қилишимиз мумкин, — дейди 31 ёшли тажрибали ҳимоячи Яҳё Гулмуҳаммади.

Ҳозирча энг асосий рақибларимиз ҳақидаги гапни шу ерда тўхтатиб, эътиборни 9 март куни бўлиб ўтган «Пахтакор»нинг «Ниса» билан кечган ўйинига қаратсак.

Майдонга тушган иккала жамоа ҳам ўйинни эҳтиёткорлик билан бошлашди. 4 ҳимоячи, 4 ярим ҳимоячи ва 2 ҳужумчи тактикасини қўллаган «Пахтакор» секин-аста ўйин тизгинини ўз қўлига олди. 20-дақиқага келиб, биринчи хавфли ҳужум уюштирилди. Тимур Копадзе «Ниса»

Чемпионлар лигаси

ҳимоячиларини ортда қолдириб, шиддат билан дарвоза томон кириб бораётганда кўпollик билан тўхтатиб қолинди. Жарима тўпини тепган Анвар Солиевнинг зарбаси бироз ноаниқ чиқди. Орадан 10 дақиқа ўтиб, тошкентликлар ўнг қанот бўйлаб ҳужумга ташланишди. Солиевнинг ҳаволатиб узатган тўпини Бахтиёр Ҳамидуллаев қайчи услубида дарвозага йўллади. Аммо у мўлжалга тушмади. 35-дақиқада «Ниса»нинг ҳам ҳужум уюштириши ёдига тушиб қолди чоғи, чамаси 30 метрлардан Аманмурод Мередов кучли зарба йўллади. Дарвоза тўсинига тегиб майдонга қайтган тўп туркманларнинг учрашув давомидаги ягона хавфли вазияти бўлиб қолди.

Биринчи бўлим тугашига бир дақиқа қолганда, Ҳамидуллаев «Ниса» дарвозабонининг хатосидан унумли фойдаланиб ҳисобни очди.

Иккинчи бўлимнинг бошидаёқ энди чап қанотимиз майдонга катта иштиёқ билан тушганини кўрсата бошлади. Тиниб-тинчимас Леонид Кошелев бир неча бор ҳужумчиларимизга қулай вазиятлар яратиб берди. Шундай ҳужумларнинг бири 57-дақиқада гол билан якунланди. Туркман ҳимоячилари тўпурар Ҳамидуллаев билан овора бўлиб қолганда, Солиев «Ниса»ни иккинчи бор дарвоза тўридан тўп олиб чиқишга мажбур қилди. 72- дақиқада Кошелев ўзининг кучли зарбаси билан «Пахтакор»ни йирик ҳисобдаги ғалабасини таъминлади.

Бугун Виктор Жалилов шогирдлари «Ал-Талаба»ни 1:0 ҳисобида енгган «Пирузи»га қарши майдонга тушади. Эронликлар бош мураббийи, немис мутахассиси Дитер Шмит анча кучли чап қанотимизни тўхтатиб қолиш учун ўзига хос тактикаларни қўллаши тайин. Шунинг учун энди ўнг қанот ва марказдаги ўйинчиларимиз ҳам Кошелев сингари ҳаракат қилишлари лозим бўлади.

Дилмурод ПАРПИЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Деҳқон ва фермер хўжаликлари соҳиблари, сизлар учун!

ПУРКАГИЧЛАР *керакми, марҳамат!*

Боғлар, сабзавот пайкаллари, узумзорлар, иссиқхоналар ва шахсий ҳовли-жойлардаги дов-дарахтлар ҳосилини турли зараркунанда ва ҳашаротлардан ишончли ҳимоя қилмоқчи бўлсангиз, енгил ва қулай қилиб ишлаб чиқарилган пуркагичлардан фойдаланинг.

«Ўзқишлоқхўжаликмаш-холдинг» компанияси таркибидаги «Агрихим» Ўзбекистон-Италия қўшма корхонасида тайёрланаётган бундай пуркагичлар «Ўздавстандарт» томонидан сертификатлаб берилган ва улардан беш йилдан бери муваффақиятли фойдаланиб келиняпти.

Манзил: Тошкент шаҳри, С.Машҳадий кўчаси, 210-уй.
Мўлжал: «Шампань винолари» заводи. Автобуслар: 16, 21, 30.
Телефонлар: (99871) 169-35-46, 169-49-33, факс: 169-49-44.

6879/277

«ЎЗСАНОАТҚУРИЛИШБАНК»
Тошкент шаҳар филиали

барча аёлларни 8 март байрами билан табриклайди ва қуйидаги лавозимларга танлов асосида қабул эълон қилади:

- **валюта айирбошлаш шохобчаси назоратчиси;**
- **валюта айирбошлаш шохобчаси кассири.**

Номзодларга қўйиладиган талаблар:

- валюта айирбошлаш шохобчаси назоратчиси олий ёки ўрта махсус иқтисодий маълумотли ва валюта айирбошлаш шохобчаси кассири ўрта маълумотдан кам бўлмаслиги лозим;
- компьютерда ишлай олиш қобилияти.

Таклифлар билан қуйидаги манзилга мурожаат этинг:
Тошкент шаҳри, Пушкин кўчаси, 5-уй.
Мўлжал: «Амир Темур» метро бекати.
Телефонлар: 133-95-68, 133-12-72, 136-22-95.

6969/501

Ушбу жойда **Сизнинг** рекламангиз бўлиши мумкин эди!
«Халқ сўзи»даги **Реклама** — *бизнесингизни қўллаб-қувватлайди!*
Сизни қуйидаги манзилда кутамиз: Тошкент ш., Матбуотчилар к., 32-уй, 2-қават, 242-хона. Тел.: 136-09-25, 132-10-63.

«ЧИНОБОД ПАХТА ТОЗАЛАШ»
акциядорлик жамияти акциядорлари диққатига!

«Чинобод пахта тозалаш» очиқ акциядорлик жамиятининг 2002 йил молиявий-хўжалик фаолияти якунларига бағишланган умумий йиғилиши 2003 йил 29 март куни соат 10.00да жамият мажлислар залида ўтказилади. Умумий йиғилишда қатнашиш ҳуқуқига эга бўлган акциядорлар рўйхати 2003 йил 27 февраль ҳолати бўйича тузилади.

КУН ТАРТИБИ:

1. *2002 молиявий-хўжалик йили фаолияти натижалари бўйича бошқарув раиси ҳисоботи.*
2. *2002 йил якуни бўйича олинган соф фойда тақсимоти.*
3. *Жамият Кузатув кенгаши таркибини қайта сайлаш.*
4. *Жамият тафтиш комиссияси ҳисоботи.*
5. *Жамият тафтиш комиссияси таркибини қайта сайлаш.*
6. *Аудитор хулосасини тасдиқлаш.*

Кузатув кенгаши.

6898/368

МАНФААТЛИ АЛМАШТИРИШНИ ТАКЛИФ ЭТАМИЗ
ҚОҒОЗ ЧИҚИНДИЛАРИ ЎРНИГА МАҲСУЛОТЛАР
ХОРИЖИЙ САРМОЯЛИ «SANOATQALINQOG'OZSAVDO» ОАЖ қабул пунктлари
АҲОЛИ ВА ТАШКИЛОТЛАРДАН ЧЕКЛАНМАГАН МИҚДОРДА ҚОҒОЗ ЧИҚИНДИЛАРИНИ ҚАБУЛ ҚИЛИБ, КУНДАЛИК ЭҲТИЁЖ МОЛЛАРИГА АЛМАШТИРАДИ.

ИШ ТАРТИБИ: ҳар куни соат 9.00дан 16.00гача, тушлик — соат 12.00дан 13.00гача, **ДАМ ОЛИШ КУНИ — ДУШАНБА.**

ҚОҒОЗ ЧИҚИНДИЛАРИГА АЙИРБОШЛАНАДИГАН МАҲСУЛОТЛАР

№.	Номи	1 кг. учун
1.	Пахта ёғи, 0.5 л., бут.	7 кг.
2.	Хўжалик совуни, бўлак	2,5 кг.
3.	Макарон маҳсулотлари 400 гр.	3 кг.
4.	Макарон маҳсулотлари 500 гр.	3,5 кг.
5.	«Мечта» кир ювиш воситаси, бан.	6 кг.
6.	Тозалаш кукуни (порошок), бан.	4 кг.
7.	«Лимон» шампуни, бут.	5 кг.
8.	«Крапива» шампуни, бут.	5 кг.
9.	«Облепиха» шампуни, бут.	5 кг.
10.	Лампочка, дона	2 кг.
11.	Гугурт, 4 қутича	1 кг.
12.	Картон К-350, кг.	4,1 кг.
13.	Толали плита, кв.м.	5,3 кг.
14.	Уч қатламли гофроқутилар, кв.м.	3,5 кг.
15.	Беш қатламли гофроқутилар, кв.м.	6,1 кг.
16.	Муқова картони	3,7 кг.

ҚОҒОЗ ЧИҚИНДИЛАРИ ЙИҒИШ ВА УНДАН КАРТОН СИҒИМЛАРИ ИШЛАБ ЧИҚАРИШДА ФОЙДАЛАНИШ ШАҲАРНИНГ САНИТАРИЯ ВА ЭКОЛОГИК ҲОЛАТИНИ ЯХШИЛАБ, АҲОЛИНИНГ БАНДЛИГИНИ ТАЪМИНЛАЙДИ.

Қабул қилиш пунктлари МАНЗИЛЛАРИ

* А.Икромов тум., Чилонзор мавзеси, 26-даҳа, «Нон-паста» корхонаси ёнида (собиқ макарон фабрикаси)
* Ҳамза тум., Шолохов кўч., 39-уй (Кадишев бозори яқинида)
* Ҳамза тум., Лисунов кўч., (мўлжал: Лисунов номли к/т орқасида)
* С.Раҳимов тум., «Қорақамиш-2/3» мавзеси (2 қаватли универсам орқасида)
* Ҳамза тум., «Роҳат» ҳалқасидан шаҳар ҳалқа йўли бўйлаб Қўйлиқ томонга 500 м. юрилади, тел.: 98-36-87
* «Сарикўл» кўчаси (мўлжал: Авиация техникуми)
* Навоий кўчаси (мўлжал: «Санъат саройи» қаршисида)
* «Яланғоч» мавзеси (мўлжал: теннис кортлари)
* Юнусобод тум. (мўлжал: «Қозоғистон» к/т орқасида)
* Юнусобод тум., Малясов кўч. (мўлжал: «Юлдуз» фабрикаси)
* М.Улуғбек тум., «Буюк Ипак йўли» кўч. (мўлжал: «Саёҳат» меҳмонхонаси)
* Ангрен шаҳри, Навоий кўч., 22-уй
* Ангрен шаҳри, 5/5-даҳа, 14-уй
* Ангрен шаҳри, 5/4-даҳа (мўлжал: хўжалик дўкони)
* Дукент шаҳри (мўлжал: бозор)
* Оҳангарон шаҳри, Охунбобоев кўч., 11-уй
* Олмалиқ шаҳри, Амир Темур кўч., 97-уй (Китоб уйи)
* Олмалиқ шаҳри, янги бозор
* Бекобод шаҳри (мўлжал: шаҳар прокуратураси)
* Бўка шаҳри (мўлжал: босмахона)

ҚОҒОЗ ЧИҚИНДИСИ, ШУНИНГДЕК, ПУЛ ЎТКАЗИШ ЙЎЛИ БИЛАН БОЗОР НАРХИДАН ЮҚОРИ БАҲОДА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ ҲАМДА ИШЛАБ ЧИҚАРИЛАЁТГАН ҚУЙИДАГИ МАҲСУЛОТЛАРГА ҲАМ АЛМАШТИРИЛАДИ:
* ГОФРОСИҒИМЛАР; * ЎРАШ ҚОҒОЗИ;
* ЕЛИМЛАНГАН КАРТОН; * ТОЛАЛИ ПЛИТА.

6857/296

Маълумот учун телефонлар: (371) 144-10-78, 98-36-87 Тошкент ш., (266) 2-12-23, 3-74-26 Ангрен ш.

Баҳор байрами — «Наврўз» арафасида

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ТАШҚИ ИҚТИСОДИЙ ФАОЛИЯТ МИЛЛИЙ БАНКИ

муддатли омонатнинг ўсиб борувчи фоиз ставкали «Хазина» деб аталган янги турини таклиф этади:

- фоиз ставкаси дастлабки 3 ойда йилига 36 фоиз бўлиб, кейинги ҳар чоракда 2 фоиздан кўпайиб боради ва йилига 42 фоизга етиб, фоизлар ҳар ойда капиталлаштирилади;
- омонатга пуллар 2003 йил 10 мартдан бошлаб 1 йил муддатга қабул қилиниб, хоҳишига кўра, бу муддат узайтирилиши мумкин;
- биринчи бадалнинг минимал миқдори — 10.000 сўм;
- қўшимча бадаллар — камида 10.000 сўм;
- фоизлар ҳар уч ойда ёки муддат тугагандан сўнг тўланади.

Йил охирида ҳисобварағида сақланаётган омонат қолдиғи 3 миллион сўм ва ундан ортиқ бўлган мижозларга мукофот берилади.

NBU

Миллий банк — пулларингиз сақланиши ва даромад келтиришига кафолатдир.

Қўшимча маълумотларни қуйидаги телефон рақамлари орқали олишингиз мумкин: 137-62-81, 137-62-83.
www.nbu.com

Барча турдаги қурилиш ташкилотлари диққатига!

Давлат архитектура ва қурилиш қўмитасининг пудрат савдоларини ташкил этиш (тендер) бўйича республика бошқармаси
ЖИЗЗАХ ВИЛОЯТИ ФИЛИАЛИ

қуйидаги объектларда қурилиш-монтаж ишларини бажариш бўйича тендер эълон қилади.

1. **Ғаллаорол тумани, М.Қоризий номли ширкат хўжалигидаги Керизқудуқ қишлоғини газ билан таъминлаш.**
2. **Янгиобод тумани, «Ховос» ширкат хўжалигидаги Муғол қишлоғини сув билан таъминлаш.**

Қурилишни тугаллаш муддати — 2003 йил III чорак.

Буюртмачи: *вилоят коммунал фойдаланиш бирлашмаси қошидаги капитал қурилиш бошқармаси.*
Манзили: *Жиззах шаҳри, «Халқлар дўстлиги» кўчаси, 2-уй.*
Телефон: *224-09-65.*

Қурилиш ишлари давлат инвестиция маблағлари ҳисобидан молиялаштирилади.

Пудратчи ташкилотлар зарурий профессионал ва техник малака, молиявий имкониятларга, ишчи ресурсларига, шартнома тузиш учун фуқаролик ва юридик ҳуқуққа эга ҳамда тажрибали ва ишончли бўлишлари керак.

Тендерда иштирок этишни хоҳловчилар пудрат савдоларини ташкил этиш (тендер) бўйича республика бошқармаси Жиззах вилояти филиалига тендер ҳужжатларини олиш ҳақидаги сўровнома билан эълон чоп этилгандан бошлаб соат 9.00дан 18.00гача қуйидаги манзил бўйича мурожаат қилишлари сўралади:

Жиззах шаҳри, Ш.Рашидов кўчаси, 63-уй (вилоят ҳокимлигининг эски биноси), 303, 305-хоналар.
Тел./факс: (8-372) 226-14-66, 226-05-42.

Тендер ҳужжатлари бир тўпламининг нархи — 20000 (йигирма минг) сўм.

Оферталар юқоридаги манзилда қабул қилинади.
Офертaларни тақдим этишнинг энг охирги муддати — тендер комиссиясининг оферталарни очиб кўриш бўйича йиғилиши куни ва соатигача.
Оферталар эълон чоп этилгандан бошлаб 30 кундан сўнг тендер комиссияси томонидан вилоят ҳокимлигининг кичик мажлислар залида кўриб чиқилади.

6873/436

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги жамоаси Агентлик оммавий ахборот воситалари ва нашриётларни мувофиқлаштириш бошқармасининг бошлиғи Ўткир Обидович Зокировга рафиқаси

МАВЖУДАХОНнинг

вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон давлат консерваторияси жамоаси ўқув бўлимининг бошлиғи Акрам Ҳошимовга отаси, санъатшунослик фанлари доктори, профессор

Абдулазиз ҲОШИМОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

«Ўзбекистон почтаси» давлат акциядорлик компанияси жамоаси «Бухоро почтаси» акциядорлик жамияти директори Хосият Жалиловага отаси

Ражаббой ЖАЛИЛОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон радиосининг «Дўстлик» канали жамоаси «Тошкент» бош муҳарририяти шарҳловчиси Инобат Усмоновага отаси

Камол ШАМСУТДИНОВнинг

вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

ЎзР ФА Тарих институти жамоаси институт докторанти Нодира Мустафоевага онаси, собиқ катта илмий ходим, тарих фанлари номзоди

Мушарраф ҚОСИМОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети жамоаси «Ўзбек тили» кафедраси катта ўқитувчиси Анисахон Маматовага отаси

Насим МАМАТОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

«ХАЛҚ СЎЗИ» «НАРОДНОЕ СЛОВО»

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир: Аббосхон УСМОНОВ

Таҳрир ҳайъати: Э. Болиев (масъул котиб — «Халқ сўзи»), П. Дюгай, Ш. Жабборов (бош муҳаррир ўринбосари — «Халқ сўзи»), Л. Кучеренко, М. Миралимов, С. Муҳиддинов, Г. Прохоренко, Ш. Ризаев, А. Саидов (масъул котиб — «Народное слово»), М. Сафаров, И. Ўтбосаров, О. Қаипбергенов (бош муҳаррир ўринбосари — «Народное слово»), А. Ҳайдаров, Ў. Ҳошимов.

ТЕЛЕФОНЛАР:
Газетхонлар билан алоқа ва минтақалар бўлими 133-52-55; Котибият 133-10-28; Эълонлар 136-09-25.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00001
Буюртма Г — 253. 34889 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2
Газета IBM компьютерида терилди ва операторлар Жамшид ТОҒАЕВ ва Акбар БОЛТАЕВ томонидан саҳифаланди.
Таҳририятда ҳажми 5 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.
t — Тижорат материали

МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.
Навбатчи котиб — А. Орипов.
Навбатчи муҳаррир — И. Ўтбосаров.
Навбатчи — С. Дониёров.
Мусаҳҳиҳ — М. Сулаймонова.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41. Босишга топшириш вақти — 21.00 Топширилди — 20.20 1 2 3 4 5 6